

Werner Söderström Osakeyhtiön
NÄYTELMÄSARJA

116

HJ. NORTAMO

EULALIA-TÄTTI

3-NÄYTÖKSINEN
HUVINÄYTELMÄ

EULALIA-TÄTI

EULALIA-TÄTI

3-NÄYTÖKSINEN HUVINÄYTELMA

KIRJOITTANUT

Hj. NORTAMO

PORVOO

WERNER SÖDERSTRÖM

OSAKEYHTIÖ

*Kaikki oikeudet pidätetään. Esittämis- ja kääntämis-
lupa on pyydetty Suomen Näytelmäkirjailijaliiton
toimistosta, os. Helsinki.
Copyright 1929 by The Dramatists' League of Finland.*

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖN
KIRJAPAINOSSA PORVOOSSA 1929

Henkilöt:

MAURI HUHKINEN, Tukkilahden kaupungin valtuuston puheenjohtaja ja kunnallinen luottamusmies.

ANNA, hänen rouvansa.

KYLLIKKI, heidän tyttärensä.

EINO ANSASMAA, lakitieteen ylioppilas, Kyllikin sulhanen.

ROGER SJÖROOS, Tukkilahden postimestari.

EDLA, hänen rouvansa, Mauri Huhkisen serkku.

NESTOR ATHANASIUS MAHLAMÄKI, kirjuri.

KALLIO, maisteri.

POUKKA, kapteeni, rouva Huhkisen veli.

BERGHOLM, hotellinomistaja Helsingissä.

EULALIA, Huhkisen serkun leski, nykyään tri Jaatin rouva.

NIILO JAATSI, fil.-tohtori, Eulalian mies toisissa naimisissa.

PALVELUSTYTTÖ Huhkisella.

Pari ompeluseuran rouvaa.

Aika nykyinen. I:nen ja III:s näytös Huhkisen kotona. II:nen näytös hotellin ravintolaan kuuluvassa sivuhuoneessa (Helsingissä).

I NÄYTÖS.

Perällä, keskellä ikkuna ja sen alla päittäin seinää kohti asetettu kirjoituspöytä. Pöydän vasemmalla puolella kääntyvä kirjoitustuoli. Pöydällä paljon paptereita, kirjoitusvehkeet ja pöytäpuhelin. Kirjoitustuolin takana miehen rinnan korkeuteen ulottuva kirjahyllly, sen takana tuoli. Vasenta seinää vastaan, ihan perällä korkeampi kirjahyllly (tai kirjakaappi). Tämän kirjahylllyn (tai kaapin) edessä istuvaa ei siis eteisestä tuleva ja lähellä sen ovea istuva henkilö voi nähdä, koska kirjoitustuolin takana oleva matalampi kirjahyllly on tiellä. Vasemmalla seinällä mieluummin 1 ovi etualalla ja 1 ovi peremmällä, pienemmällä näyttämöllä vain 1 ovi etualalla. Vasemmalla, etualalla riippuu seinässä vanhanpuoleisen, ankarannäköisen naisen suurenpuoleinen muotokuva. Oikealla, taka-alalla yksi, eteiseen johtava ovi. Etualalla, oikealla seinustalla sohva, sen edessä pöytä ja tuoleja pöydän ympäri.

Esiripun kohotessa nähdään Kyllikki istumassa kirjoituspöydän ääressä, hän lukee edessään olevaa kirjaa, mutta katsoo tuon tuostakin ikkunasta kadulle.

KYLLIKKI

(itseksseen).

No, vihdoinkin. (Heittää lentosuukkosen kadulle päin, nyökkää päätään tervehtien ja rientää eteiseen,

johon johtava ovi on auki. Hetkisen kuluttua.) Kah, siinä sinä lopultakin tulet. Ja minä olen niin odottanut.

EINO.

Niin, suo anteeksi, tyttöseni. Vika ei ole minun, laiva myöhästyí... Hyvää päivää... No, mutta mikä sinun nyt on? — Enkö saa suudella sinua? *(Tulevat käsi kädessä eteisestä. Eino on hännystakkipuvussa.)*

KYLLIKKI

(katsoo Einoa).

Ei, mutta sinä olet oikein juhlapuvussa!

EINO.

Täytyi kai minun vetää hännystakki ylleni, koska isästäsi vähitellen on kehittynyt kova muodollisuuksien mies.

KYLLIKKI.

Niin, niin. Siinä teit todellakin viisaasti. *(Astuu Einoon eteen katsellen häntä.)* Kyllä sinä sentään olet oikein komea! — Pysähdy tähän, että saan katsoa sinua vähän etäämmältä. *(Eino jää paikalleen. Kyllikki menee taaksepäin astuen vasemmalla olevaan seinään asti.)* Saakeli soikoon sentään, sinä olet pulska poika! *(Juoksee Einoon syliin.)*

EINO

(naurahtaen):

Ai, ai, miten tyhmä tyttö olet. — Saakeli soikoon. — Ei sovi hyvän kasvatetun tytön käyttää sellaisia

sanoja. — Sen hairahduksen saat heti sovittaa. —
(*Yrittää suudella, mutta Kyllikki riistäytyy irti hä-
nestä.*

KYLLIKKI.

Ei. Ei siten.

EINO.

No, mutta enkö saa enää suudella sinua?

KYLLIKKI.

Et saa. Suuteleminen on terveydenhoidon kan-
nalta katsoen hylättävä, hassu tapa. — Kerrassaan
epähygieninen tapa.

EINO.

Vai niin. — Ja mistä sinä siihen käsitykseen olet
tullut?

KYLLIKKI.

Olen lukenut tätä kirjaa. (*Ottaa äsken pöydälle
jättämänsä kirjan.*) »Mitä nuoren tytön tulee tietää»
on tämän kirjan nimi ja se on hyvin opettavainen. Se
on oikein helkatin hyvä kirja.

EINO.

Vai niin. — Ja siitäkö olet saanut onkeesi nuo
kauniit puhetavat: »Saakeli soikoon» ja: »Helkatin
hyvä»?

KYLLIKKI.

En, — ne olen saanut enolta. Hänen puhetapansa
on hiukan tarttunut minuun, kun olen ollut niin pal-

jon hänen seurassaan sinun ollessasi matkoilla. — —
 Ai, mutta ethän sinä tunnekaan enoa. Hän on äskettäin »Aallottarineen» saapunut kotiin lähes kolme vuotta kestäneeltä matkalta. Hän on oikein meri-
 karhun perikuva. Ja kun hän suuttuu, niin hän kiroo
 niin per. . .

EINO.

So, so, et saa käyttää sellaisia sanoja.

KYLLIKKI.

Aivan oikein. — — Väliin hän kiroo niin vieta-
 västi. — — Oikein hauska heppuli hän muuten on
 ja sinä tulet varmaan pitämään hänestä. Huomenna
 menemme »Aallottareen» tervehtimään häntä. — —
 Meillä tulee olemaan hel. . . hirveän hauskaa. — —
 Etkö usko? (*Heittäytyy Eidon kaulaan ja suutelee*
häntä.)

EINO.

Ohoh! Oletko unohtanut, mitä nuoren tytön tulee
 tietää?

KYLLIKKI.

Mitä tarkoitat?

EINO.

Sitä vain, että suuteleminen on niin kovin epä-
 hygieenistä. (*Suutelee Kyllikkiä.*)

KYLLIKKI.

Olkoon. — Näes siinä kirjassa sanoo, että me
 pitkin päivää saamme miljoonia basiljeja ruumii-

seemme kaikista varokeinoista huolimatta. Ja näin ollen yksi miljoona enemmän tai vähemmän ei merkitse mitään. — — (*Keimailevasti.*) Mutta jos sinä olet toista mieltä, niin —

EINO

(*suutelee Kyllikkiä.*)

En, en. Taivas varjelkoon! Olen aina samaa mieltä kuin sinäkin. (*Huomaa samassa rouva Huhkisen, joka on tullut vascmmalta huoneeseen.*) — — Kah, täti. — Hyvää päivää! Isä ja äiti käskivät tervehtiä.

ROUVA HUHKINEN.

Kiitoksia. — Joko vanhempasikin ovat palanneet matkaltaan?

EINO.

He saapuvat ensi viikolla. Pitemmälle ei isä voinut järjestää lomaa itsellään näin keskellä lukukautta. — Minun piti tulla jo aikaisemmin lukujeni tähden.

KYLLIKKI.

Mutta, äiti! Etkö laisinkaan ihmettele, vaikka Eino on juhlapuvussa?

ROUVA HUHKINEN.

Niin, sitä minun juuri piti kysyä, minne nyt olet menossa, kun juhlapuvussa esiinnyt?

KYLLIKKI.

No mutta, äiti. Pitäisihän sinun arvata se. — —
Etkö arvaa? — — (*Tärkeän näköisenä.*) Hän aikoo
tietysti pyytää kättäni isältä.

EINO.

Niin, sellaisissa aikeissa olen todellakin liik-
keellä. — On vain ikävää, että sedän ja isäni välit
ovat käyneet hiukan rikkinäisiksi viime aikoina jon-
kin kunnallisen kysymyksen johdosta. — Mutta ei
kai se vaikuta sedän mielipiteeseen Kyllikin ja minun
kihlauksesta.

ROUVA HUHKINEN.

Ei sitä tiedä. — Ja mikäli minä asioita tunnen,
niin täytyy minun antaa sinulle se neuvo, että luovut
tuosta aikeestasi toistaiseksi.

KYLLIKKI.

Mutta minkätähden — äiti?

ROUVA HUHKINEN.

En usko, että ajankohta on hyvin valittu. Mauri
on ollut näinä aikoina niin äreä ja hermostunut.

KYLLIKKI.

Mutta ehkä häntä rauhoittaisi se, että hän saa
uuden kohteen ajatuksilleen.

ROUVA HUHKINEN.

En usko, että tämä asia vaikuttaisi häneen tyyn-
nyttävästi. Parasta jättää se tällä kertaa.

EINO.

Tietysti seuraan tädin neuvoa.

KYLLIKKI.

Siihen siis loppui se ilo.

ROUVA HUHKINEN.

Älä ole milläsikään. Kyllä kaikki päättyy lopulta hyvin. Saatte luottaa minuun.

KYLLIKKI

(itkien):

Tule, Eino. Mennään minun huoneeseeni. *(Menevät. Rouva H. jää yhä edelleen järjestämään kirjoituspöydällä olevia papereita. Hetken kuluttua tulee Kallio eteisestä.)*

KALLIO.

Hyvää päivää.

ROUVA HUHKINEN.

Jumal' antakoon. Käy istumaan, ole hyvä.

KALLIO.

Kiitos. — — Onko Mauri kotona?

ROUVA HUHKINEN.

Ei ole. Mutta hänen pitäisi pian tulla. Parasta, että odotat häntä täällä, jos tahdot tavata häntä.

KALLIO.

Niin, niin. Hän liehuu tapansa mukaan yhdestä kokouksesta toiseen. — — Ja omat asiansa hän jättää hoitamatta.

ROUVA HUHKINEN.

Niin. — Olisihan siunattu asia, jos Mauri jollakin tavalla saataisiin jättämään kunnallinen hosumisensa ja ajattelemaan vähän enemmän omia asioitansakin. Vaikka ei silti, kyllä minä ne hoidan.

KALLIO.

Niin hoidatkin. Ja hyvin sinä ne hoidat. Mutta rasittavaksi se käy yhdelle ja varsinkin siihen nähden, että olet nainen. — — Missä Kyllikki on?

ROUVA HUHKINEN.

Einon kanssa ovat tuolla Kyllikin huoneessa. — Heillä on heidän surunsa.

KALLIO.

Mikä suru?

ROUVA HUHKINEN.

No, kun Einon piti tänään pyytää Kyllikin kättä Maurilta, mutta Mauri on nyt sillä päällä, että minun täytyi neuvoa heitä jättämään se homma toistaiseksi.

KALLIO.

Vai täytyi sinun antaa sellainen neuvo? — — On se oikea kotityranni, se Mauri.

ROUVA HUHKINEN.

Ei sitä sentään voi sanoa. Hermostunut ja ärtynyt vain, kun on niin paljon hommaa. — — Totta puhuen aion juuri pyytää sinun vähän valmistamaan Maurille tätä Einoon ja Kyllikin välistä juttua. Mauri on riitaantunut Einoon isän kanssa ja sanoi äskettäin minulle näin: »Kaupungilla puhutaan, että Eino Ansasmaa hakkailee meidän Kyllikkiä. — Minä en pidä siitä.» — Koeta nyt sinäkin saada Mauri järkiinsä.

KALLIO.

Vähän arkaluontoinen juttu tämä on, mutta siihen nähden ja huomioon ottaen sen seikan, että olen vanha tuttava talossa, teen tietysti mieliksesi.

ROUVA HUHKINEN.

Kiitoksia. Mutta varo, ettet tapasi mukaan kiihvastu, kun puhut hänen kanssaan. Mauri pitää sinun sanasi suuressa arvossa, vaikka monesti sanotkin hänelle kirpeitä totuuksia. — — Ja nyt sinun täytyy antaa anteeksi, että jätän sinut yksiksesi. — On niin paljon hommaa talouden hoidossa. — Mutta saathan sinä aikasi kulumaan tuolla kirjahyllyn ääressä.

KALLIO.

Saan, saan. Mene sinä vain toimiisi, äläkä anna minun niitä häiritä. *(Istuu kirjahyllyn edessä olevalle tuolille, hakee kirjan ja alkaa lukea sitä. Hetken päästä tulee kapteeni Poukka. Hän on hiukan hengästynyt, istuu lähellä eteisen ovea olevalle*

tuolille, yskii ja pyyhkii nenähinalla hikeä kasvoistaan. Riisuu vihdoin takkinsakin, heittää sen tuolin selkämykselle ja menee patahihasillaan ollen aukaisemaan oikealla olevan oven. Kun ei löydä sieltä ketään, kääntyy takaisin jälleen.)

KALLIO.

Ketäs te etsitte?

POUKKA.

Ihmisiä minä etsin. Talonväkeä. — Ja te annatte minun yskiiä ja kohkia ja hakea ja istutte tuppisuuna siellä loukossanne. — Mikä helkkarin Jeppe te oikeastaan olette? — Oikein hätkähdin, kun en luullut ketään huoneessa olevan ja te yhtäkkiä sitten sieltä nurkasta kysytte, mitä minä haen.

KALLIO

(kiukkuisena):

On kai minulla oikeus kysyä. — Ja minä en ole mikään Jeppe. — Jeppe on koiran nimi.

POUKKA

(kiukkuisena):

Soo-o. Vai on se koiran nimi. — — (Lauhtuneena.) Hyvää päivää sentään ja (puristaa Kallion kättä, niin että tämän polvet notkahtavat. — — Taa-sen kiukkuisena.) Soo-o, vai koiran nimi Jeppe on. — — Entäs, ettekö ole koskaan kuullut puhuttavan Jeppe Niilonpojasta?

KALLIO.

No, se olikin semmoinen kuin se oli.

POUKKA.

Oli se semmoinen, mutta mies oli eikä koira. — —
Nimeni on muuten Poukka, kapteeni.

KALLIO.

Kapteeni Poukkako? Tämän talon emännän veli
siis. (*Aikoo ojentää kätensä, mutta vetää sen äkkiä
takaisin muistaen äskeisen rutistuksen.*)

POUKKA.

Justamentt niin.

KALLIO.

Antakaa anteeksi äskeinen jurouteni. — Jos oli-
sin aavistanut — —

POUKKA.

Ääh, mitä niistä semmoisista kannattaa pu-
hua! — — Mutta kuulkaas, kuka te olette?

KALLIO.

Kallio, maisteri, tämän kaupungin yhteiskoulun
opettaja.

POUKKA.

Vai niin. — Huonopalkkainen virka, mutta hyvä
on, kun on sellaisenkin viran täyttäjiä. Sillä opetta-

jia tarvitaan. — — Jaha. — — Onkos tämän talon isäntä nyt kotona?

KALLIO.

Ei ole.

POUKKA.

Vai ei ole. On jossakin kokouksessa taasen. Eikös niin?

KALLIO.

Aivan niin.

POUKKA.

Jaaha. — — Kuulkaas, maisteri Kallio, mitä te ajattelette siitä, kun tämä Huhkinen yhtämittaa liehuu kokouksissa?

KALLIO.

Minusta se on hullua.

POUKKA.

Se ei ole ainoastaan hullua, vaan se on päin helvettä. — — Justamentt niin. — Muuten on hauska kuulla, että olette samaa mieltä. — Minä luulen, että te olette järkevä mies ja alan pitää teistä. — — Entäs, oletteko tavannut Kyllikkiä kotosalla?

KALLIO.

En. — Kuuluu itkevän tuolla kamarissaan.

POUKKA.

Itkevän! — — Minkätähden? Kuka on saattanut hänet itkemään? Olen Kyllikin eno ja kummi, ja sitä tyttöä ei itketetä, jos minä vain voin sen estää. — Kuka tuhannen perhana on hänen mielensä pahoittanut?

KALLIO.

Isänsä. — On niin pahalla päällä, ettei uskalleta kysyä häneltä, antaako hän myöntömyksensä Kyllikin ja Eino Ansasmaan kihlaukseen.

POUKKA.

Vai sillä lailla. — Vai niin ovat asiat. — — Niin, niin, Kyllikki kertoi minulle heti, kun maihin pääsin, että hänellä on sulhanen. — Onko kelpo nuori mies?

KALLIO.

On.

POUKKA.

Ja rehtori Ansasmaan poika kuuluu olevan ja tuomariksi pian valmistuvan. — Eihän Mauri voi olla tällaista kihlausta vastaan.

KALLIO.

Ei kai olisikaan, jos ei olisi riitaantunut rehtori Ansasmaan kanssa jonkun kunnallisen asian vuoksi.

POUKKA.

No, sitä nyt vielä tarvittaisiin, että nuo kirotut

kunnalliset asiat olisivat Kyllikin kihlauksen esteenä. — Ee-ei, sitä ne eivät saa olla. Kyllikin pitää saada Eïnonsa. Siinä ei auta mikään. Totta kai helkatissa heidän pitää saada, käsi kädessä, yrittää tehdä parhaansa tässä maailman sekamelskassa. Sehän on elämän tarkoitus.

KALLIO.

Elämän tarkoitus! — Olisi hauska kuulla, mikä teidän mielestänne on elämän tarkoitus.

POUKKA.

Sen saatte heti kuulla. — Elämän tarkoitus on ensiksikin: Luoda uutta elämää.

KALLIO.

Aivan oikein. — Anteeksi, oletteko naimisissa?

POUKKA

(*äkäisenä*).

En. — Pahustako semmoista kysytte kesken kaiken? — Minä sanon, että elämän tarkoitus on luoda uutta elämää.

KALLIO.

Minä olen samaa mieltä teidän kanssanne.

POUKKA.

Entäs, olettekos te naimisissa?

KALLIO
(*kiivaana*).

En.

POUKKA.

No, älkää sitten vikuroiko, turkanen soikoon.

KALLIO.

En vikuroi. — No, ja sitten. Selittäkää eteenpäin.

POUKKA.

Elämän tarkoitus on toiseksi: Tehdä elämä keveämmäksi, valoisammaksi, nautittavammaksi tulevalle ihmiskunnalle sukupolvesta sukupolveen. Ja se tapahtuukin siten, että teemme rutosti työtä, kukin parhaan kykynsä ja ymmärryksensä mukaan, niinkuin esi-isämme ovat tehneet ja saattaneet elämän meille jälkeentuleville helpommaksi kuin se oli heillä.

KALLIO.

Entäs sitten? Mikä sitten vielä on elämän tarkoitus?

POUKKA.

Sitten ei mitään muuta. Se riittää, ainakin minusta. Ajatelkoot muut lisää niin paljon kuin tahtovat.

KALLIO.

Mutta tähän olette koko filosofi.

POUKKA.

Minä olen yksinkertainen merimies, en mitään muuta. — Enkä olisi tällaisia kysymyksiä ehkä tullut

milloinkaan ajatelleeksi, mutta minulla oli kerran perämiehenä hyvin oppinut mies, englantilainen muuten, joka oli saanut kummallisen päänäpiston, kuten oppineet väliin saavat. Hänen päänänsä oli näetten pälkähtänyt ruveta merimieheksi. — Hän se minun sai kaikkea tällaista ajattelemaan.

KALLIO.

Ja se on hyvää ajanvietettä.

POUKKA.

On se hauskaa. — Mutta jos me nyt alamme tässä pohtia elämän tarkoitusta, niin jää koko se asia, joka meidän on ajettava hyvään päättymiseen, se Kyllikin ja Einon kihlaus nimittäin, vallan tuuliajolle.

KALLIO.

Aivan oikein. Se on järjestettävä.

POUKKA.

Järjestettävä se on. Järjestättekö te sen, vai järjestänkö minä sen? Vai rupeammeko yhdessä ajamaan sitä.

KALLIO.

Kyllikin äiti pyysi minun puhumaan järkeä Maurille. Jos minä siis yrittäisin ensin.

POUKKA.

Koettakaa vain. Vaikka kyllä minä luulen, ettei asia teidän puhumisestanne parane. — Minun käsityk-

seni mukaan on Mauri ensiksi saatava irti kunnallisesta hösumisestaan, josta on tälle kodille yhtämitaista harmia, vastusta ja vahinkoa, suoranaista rahallistakin vahinkoa. — Meidän on siis minun mielestäni alettava toimimalla niin, ettei Mauria pian tapahtuvissa valtuusmiesvaaleissa enää valita uudelleen valtuustoon. Silloin hän suutuksissaan jättää muutkin kunnalliset luottamustoimet ja ottaa omat asiansa järkevältä kannalta, ja tähän kotiin palaa rauha ja järjestys.

KALLIO.

Suotavaahan tämä kyllä olisi, mutta ei meissä taida olla miestä saattamaan asioita sille kannalle, ettei Mauria valittaisi valtuustoon. — Hänellä on niin suuri kannattajajoukko takanaan.

POUKKA.

Ketkä häntä sitten kannattavat?

KALLIO.

Etupäässä kirkolliset ja raittiusväki. Lisäksi koko joukko muita.

POUKKA.

No, voi sun turkanen. Ja Maurin kirkollisuutta en minä pidä viiden pennin arvoisena. Hänen raittiusharrastuksensa ovat vielä hatarammat.

KALLIO.

Aivan oikein. Hän ei ole uskonnollinen, mutta

hän tekeytyy uskonnolliseksi, hän ei ole raitis, mutta hän ajaa innokkaasti raittiusasiaa. Hän toteuttaa käytännössä periaatteen: Älä elä niinkuin minä elän, vaan niinkuin minä opetan. Hän käy ahkerasti kirkossa ja hän on varovainen alkoholikäytössä.

POUKKA.

Kaunista varovaisuutta! Viimeksi eilen illalla Mauri, postimestari ja Mahlamäki olivat »Aallottaressa» tervetuliaiskesteissä. Mahlamäki poistui aikaisemmin, mutta Mauri ja postimestari lähtivät vasta jäljestä puoliyön käsivarsi toistensa kaulassa ja laulellen: »Tulan tuulan tuli tuli tei, emme erkane konsanaan ei.» Mutta ero tuli kumminkin. Mauri tipahti nähkääs laiturin viereen ja kun postimestarin piti häntä auttaa, niin kävi hänen samoin.

KALLIO.

Siinä oli hengenvaara lähellä.

POUKKA.

Oli siinä sitä ja jos ei postimestari olisi huutanut apua niin julmetusti, niin huonosti siinä olisi käynyt. — Mutta nyt minä kuulin avunhuudot, riensi apuun ja vedin pojat kuivalle maalle jälleen. — Sitten he palasivat takaisin »Aallottareen» kuivaamaan vaatteitaan. Jahka nyt vain tämäkin seikkailu tulee tunnetuksi, niin eiköhän raittiusväki ala höristää korviaan.

KALLIO.

Oliko siinä sitten muita näkijöitä kuin kapteeni?

POUKKA.

Jaa — mutta ei tainnut olla ketään muuta.

KALLIO.

No niin, ettekä te kai ala levittää juoruja tämän jutun johdosta.

POUKKA.

Mitäs minä rupeaisin. Ei tule kysymykseenkään.

KALLIO.

Siinäpä se. Ei, — kyllä meidän täytyy ruveta odotamaan jotakin onnellista sattumaa, joka pakottaa Maurin jättämään kunnalliset toimensa. Sitä Annarouvakin hartaasti toivoo. Äsken juuri hän valitti minulle, kuinka ikävää on, kun Mauri vain ajattelee kunnallisia toimiaan ja jättää omat asiansa vaimonsa hoidettaviksi.

POUKKA.

Siinäpä se. Mauri on saatava irti kunnallisesta hohumisestaan. Silloin tulevat sekä Annan että Kyllikin asiat kuntoon. Mutta minä en tahtoisi odottaa. Eihän ole enää pitkä aika vaaleihin ja siksi meidän pitäisi saada asiat sille kannalle, ettei Mauria valita uudelleen valtuustoon. Onhan hän nyt eroamisvuorossa.

KALLIO.

On kyllä. Ja valitaan uudelleen, siitä kapteeni saa olla varma.

POUKKA.

Valitaan kyllä, jos ei sitä ennen tapahdu jotakin sellaista, joka kukistaa hänet.

KALLIO.

No niin, toivotaan, että jotakin sellaista tapahtuu.

POUKKA.

Toivotaan ja toivotaan. Luuleeko maisteri, että tässä maailmassa asiat tulevat oikealle tolalle, kun vain istuu ja toivoo sitä. — Ee-ei, ne on rukattava niin, että ne kääntyvät oikealle suunnalle.

KALLIO

(*kiivaasti*).

Rukatkaa ne sitten, jos teissä on miestä rukkaamaan ne toivottuun kurssiin.

POUKKA.

Niin rukkaankin. Sen saatte nähdä. — Kah, Kyllikki!

KYLLIKKI

(*tulee vasemmalta*).

Eno täällä! — Hyvää päivää. (*Poukalle, joka tulee käsi ojennettuna tervehtimään Kyllikkiä.*) Ei — kädet ylös. Kuulitko, eno, kädet ylös! Sinä rutistat niin kamalasti. (*Heittäytyy enonsa syliin. Poukka seisoo kädet ylöspäin ojennettuina.*) Sinä rakas eno. — Ja setä Kalliokin on täällä. (*Tervehtii Kalliota.*) Hyvää päivää. Sinulle uskaltaa antaa kätensäkin tervehtiessä, mutta ei tuolle enolle.

KALLIO.

Jumal'antakoon. — Kyllä hän on lujaotteinen. Kättäni pakottaa vielä.

POUKKA.

Ole kättelemättä vain, Kyllikki. Hauskempaa minusta onkin, kun ripustaudut kaulaani ja suutelet minua. — Mutta kuuleppas, sinä tunnustit minulle, että olet salakihloissa. — Milloinka saan nähdä, minkä näköinen otus se sulhasesi on?

KYLLIKKI.

Otus! — Ei hän mikään otus ole, vaan niin pulska poika, että saa — Hän ei pidä siitä, että sinä, eno, olet opettanut minut kiroilemaan. Sinä kevytmielinen eno. — Ajatteles, mitä Eulalia-täti sanoisi, jos hän tietäisi, mitä olet minulle opettanut.

POUKKA.

Eulalia-täti! — Vieläkö hän yhä edelleen kummittelee tässä talossa? — Onko tullut mitään tietoja hänestä?

KYLLIKKI.

Ei ole. Sivullisilta vain olemme saaneet kuulla, että hän on nyt rikas leski, jonka me, postimestarin perhe ja meidän, saamme periä. — Jos me olemme siivoja ja kilttejä nimittäin. Jotta älä sinä eno siis opeta minua käyttämään rumia sanoja.

KALLIO.

Niin, voisitte todellakin jättää tuon ainaisen kirollemisenne.

POUKKA.

No, koetanhan minä, mutta se on niin saakelin vaikeata. — Ja nyt te saisitte lakata käymästä vanhan Aatamini kimppuun ja pysyä kiinni asioissa. — Niin, Kyllikki, milloin saan nähdä sulhasesi?

KYLLIKKI.

Sattuu niin hyvin, että saat nähdä hänet heti. — Hän on tuolla puutarhassa ja komea poika hän onkin. Eikös olekin, setä Kallio?

KALLIO.

On, on.

KYLLIKKI.

Ja nyt mennään kaikkiin puutarhaan hänelle seuraa pitämään.

POUKKA.

Niin ja katsomaan, mimmoinen sillä on tauluvärkki ja muu riitinki. — Näkemättä en minä usko mitään. *(Menevät kaikki kolme. Hetken päästä tulee Huhkinen.)*

HUHKINEN.

(salkku kädessä, hyvin hermostunut, vilkasliikkeinen. Avaa salkun, hakee sieltä hyvin nopeasti selailleen jo-

tain paperia. Ei löydä. Heittää salkun syrjään ja rupeaa hakemaan kirjoituspöydältä pannen siinä olevat paperit hirveään epäjärjestykseen. Turvautuu vihdoin rouvansa apuun).

Anna! — Anna! (*Menee ärtyneenä vasemmalle ovelle, aukaisee sen ja huutaa:*) Annaa-aa-aa! — No, mutta tämä nyt vasta on harmia. — Ei ketään huoneissa. (*Menee taasen pöydän luo ja aikoo ruveta taasen penkomaan papereita. Silloin tulee rouva Huhkinen vasemmalta.*)

ROUVA HUHKINEN

(*levollisena.*)

No, mikäs nyt taasen on hätänä?

HUHKINEN.

Kuka on käynyt siirtämässä minun papereitani tässä kirjoituspöydällä?

ROUVA HUHKINEN.

Minä.

HUHKINEN.

Niin, sinä. — Olisit jättänyt sen työn tekemättä. — Nyt en löydä kaupungininsinöörin lausuntoa loka-
viemäreistä.

ROUVA HUHKINEN.

Jos olet sen jättänyt pöydällesi, niin se on siellä vieläkin.

HUHKINEN

(on koko ajan pöyhinyt pöydällä olevia papereita).

Ei vain ole; olen hakenut jo moneen kertaan nämä paperit läpi. *(Puhelin soi. Huhkinen ottaa kuulotorven korvalleen.)* On, on puhelimessa. *(Toinen puuhuu.)* Eikö sitä voisi siirtää huomiseen? *(Toinen.)* Minulla on kyllä vielä kolme kokousta tänään iltapuolella, mutta kello 8 voisi sopia. *(Toinen.)* Miksei sovi? *(Toinen.)* Skruuvi-ilta — no, on sekin este. *(Toinen.)* Mikäs muukaan tässä sitten auttaa. Olkoon siis kello 5, vaikka puoli kuusi onkin päivällistuntini. *(Toinen.)* Ei kiittämistä, hyvästi. *(Rouvalleen.)* Saakelin apteekkari. Skruuvaaminen on hänelle kaikki kaikessa. Ja hänellekin annetaan kunnallisia luottamustoimia. *(Rouva H. on puhelinkeskustelun aikana hakenut papereiden joukosta lausuntoa ja ehtinyt saattaa paperit osaksi järjestykseen. — Nyt alkaa Huhkinen taas hakea ilman järjestystä, hermostuneesti ja sotkien kaikki.)*

ROUVA HUHKINEN.

Ei noin haeta. Ei siten mitään löydä. — Missä on salkkusi?

HUHKINEN

(saa sen käsiinsä paperien alta).

Tässä. Mutta sen olen hakenut läpi moneen kertaan.

ROUVA HÜHKINEN

*(ottaa levollisesti paperin toisensa jälkeen salkusta.
Näyttää vihdoin erästä).*

Eikö tämä ole se lausunto?

HÜHKINEN

(katsoo paperia).

No, siinähan se onkin. Kummallista, etten minä sitä löytänyt.

ROUVA HÜHKINEN.

Ei laisinkaan kummallista. — Milloin syöt päivällistä?

HÜHKINEN.

Milloinka syön päivällistä! Enhän minä ehdi enää ruumiini ravinnostakaan pitämään huolta. — Tappavat minut nälkään näillä monilla luottamustoimilla.

ROUVA HÜHKINEN.

Mitäs otat niitä vastaan.

HÜHKINEN.

Mitäs otat ja mitäs otat. — Kuka ne sitten hoitaisi?

ROUVA HÜHKINEN.

Joku toinen.

HÜHKINEN.

Kuka se toinen olisi? Sano. Mainitse edes yksi nimi. — Ei, minun ne hoitaa täytyy.

ROUVA HUHKINEN.

No, sitten perisi hukka tämän kaupungin, jos satuisit kuolemaan.

HUHKINEN.

Kuule, Anna, sinulla on ihmeellinen kyky häiritä minua työssäni. Minulla olisi nyt puoli tuntia aikaa miettiä puhettani, jonka minun täytyy pitää rautatiekokouksessa tänä iltana ja sinä et anna minulle rauhaa.

ROUVA HUHKINEN.

Kyllä annan. — Lykätään päivällinen kello kuuteen.

HUHKINEN.

Silloin on minulla valmistusvaliokunnan kokous.

ROUVA HUHKINEN.

Syödään päivällinen kello 7.

HUHKINEN.

Silloin minulla on kasvatuslautakunnan kokous.

ROUVA HUHKINEN.

Jää pois siitä kokouksesta.

HUHKINEN.

Ei, ei se käy päinsä. Siellä valitaan tänä iltana kaksi henkilöä lähtemään Helsinkiin ottamaan selkoa, miten kengänkiilloittaja-poikien työ siellä on järjestetty. — Minä tahtoisin saada Rogerin yhdeksi lähetystön jäseneksi. — Kyllä vain on niin, että minun täytyy syödä ulkona, milloin ehdin.

ROUVA HUHKINEN.

Niin. Ei kai siinä muuta ratkaisua ole. (*Menee.*)

HUHKINEN

(*istuutuu pöydän ääreen, etsii paperia, ottaa kynän, kirjoittaa muutaman rivin, nousee kävelemään höpisten kävellessään puhettaan esim.*).

Aikoina tällaisina, jolloin meitä uhkaa kaikkialla trustiutumisen — — Ei, ei, se voi suututtaa sosialisteja — — jolloin meitä uhkaa vanhoihin kaavoihin — Ei, kristikansa voi ottaa pahakseen — (*Puhelin soi Huhkinen asettaa kuulotorven korvalleen.*) Halloo — olen puhelimesta. — En nyt ehtisi. On kiireellistä hommaa tässä. — Vai perin tärkeätä on. No, tule nyt sitten. (*Laskee kuulotorven paikoilleen.*) Saakeli sentään. Ei saa hetkeksikään rauhaa. (*Istuutuu pöydän ääreen kirjoittamaan.*) — Niin, miten aloitinkaan taasen? — — Aikoina tämmöisinä, jolloin — (*Mahlamäki tulee, astuu eteisestä päällystakki yllään, pitää hattua toisessa kädessään. Toisessa kädessä on hänellä pinkka kieltolakilehteä, joka on niin laskostettu, että lehden nimi on hyvin näkyvissä.*)

MAHLAMÄKI.

Hyvää päivää. Anteeksi. Sinulla on tietysti kiireitä töitä, kuten aina. — Tulin vain katsomaan, onko postimestari täällä. Sanoivat kotonaan hänen lähteneen tänne. — Mutta ei näykään olevan. — Hyvästi siis samalla. En tahdo häiritä.

HUHKINEN.

Ei, ei, et sinä häiritse. Voit päinvastoin auttaa minua tämän puheeni värkkäämisessä. Minun täytyy tietysti pitää puhe rautatiekokouksessa. — Kas vain. Sinä kannat kieltolakilehteä ikäänkuin lippunasi. — Sinä ulkokullattu syntisäkki.

MAHLAMÄKI

(eteisestä, jonne hän menee riisumaan päällystakkinsa):

Aina sinä semmoisia. — Sain ne juuri postista. — Ja, usko minua: erinäisissä tilanteissa tämä lehti voi olla meille kunnallismiehille lujana moraalisenä tukena.

HUHKINEN.

Sen uskon ja tuntien sinut pyydän, ettet yritäkään huiputella minua kertomalla että sinä nyt tuot nuo lehdet postista. Ei, kyllä sinä kieltolakilehteä kannat kotoasi asti hyvin näkyvästi, jotta ihmiset huomaisivat, että tuossa se menee oikea raittiusmies. — — No, no, kullakin on tapansa. — — Paina puuta. Postimestari saapuu pian tänne. Soitti juuri, että hän tulee. — Sinä katosit »Aallottaren» kemuista eilen verraten varhain ja hissuksissa. — Tapasi mukaan, voin lisätä.

MAHLAMÄKI.

Jaa — — niin. Kun on tänään niin kova työpäivä, niin tahdoin kiirehtiä ajoissa levolle. — Viivyittekös te siellä kauan vielä lähdettyäni?

HUHKINEN.

Ei, emme me kauvoja siellä oltu. — — Taikka kuinka sen ottaa. Emmehän me tiedä, milloinka sinä lähdit. — Anteeksi, kirjoitan muutaman lauseen, niin kauan kuin sen muistan. Pisti päähäni hyvä käänne. — — Ei, ei sovi sanoa niinkään. — Kuules, Mahlamäki, voisit auttaa minua tämän puheen laatimisessa.

MAHLAMÄKI.

Ehkä helpottaisi työtäsi, jos toistaisin sinulle kauppias Kirmakan puheen siinä suuressa rautatiekokouksessa, jossa paitsi meitä tukkilahtelaisia oli läsnä kolme maaherraa, useita keskusvirastojen herroja Helsingistä ja paljon uuden radan harrastajia maakunnastamme.

HUHKINEN.

Mitenkäs minä olin poissa siitä kokouksesta?

MAHLAMÄKI.

Olit sairaana.

HUHKINEN.

Aivan niin, kyllä jo muistan. — Jaa, minä olen kuullut puhuttavan siitä ystävämme Kirmakan puheesta. — Muistatko sen sanamuodon?

MAHLAMÄKI.

En sanasta sanaan, mutta suunnilleen näin se oli (*puhuu sujuvasti, meiko nopeasti, tunteellisuutta ja samalla mahtipontisuutta tavoitellen*): »Arvoisat kor-

keastioppineet maaherrat ja muut herrat sekä me maaseutulaiset ihanteenmiehet ja aartenkaivajat! Nyt on runollinen talvi. Mutta kesällä karut kivikotkin kukoistavat ja Pohjois-Maakunnankin lehmät käyvät tyytyväisinä laitumella. Ja jos ottaa huomioon tämän ihanan ja kansanvallalle hyödyllisen erämaan rautatien tratekallisuuden ja valtakuntamme tuhannet siniset järvet, on ehdottomasti varmaa, että sen kasvatusopillinen merkitys on täysin taattu myös meriväen kannalta. Sillä sen jälkeen kuin Pyrtti löysi koillisnavan, on merenkulku ja talonpoika käynyt käsikädessä isänmaan muureilla. Ehto suutelee aainua, joka kerran täynnä katajaista tarmoa astuu näyttämölle. Polssevisti käy perikatoonsa kuin myrsky kaataa kypsyneen heinän. Sillä maakunta nousee ja karja kasvaa ja meidän lapsemme. Me vaadimme lujan tratekallisen radan, jota Helsingin herrat eivät voi kaataa ja vahingoittaa maaseudun siveellistä tasoa. Tukkilahden ja koko maakunnan etu on vaatimus, joka kohottaa tulevien sukupolvien onnen. Karjantuotteet kukoistavat. Ja tämä rautatie on ikäänkuin Kortionin virta ...»

HUHKINEN.

Lopeta, lopeta nyt jo, senkin koiranleuka, tuohan on pelkkää sekasotkua. — — Kas niin, nyt jää taasen puheeni laatiminen.

POSTIMESTARI

(tulee, koomillisen virallisen näköinen, hyvin eloisa

herra, jonka kädet ja jalat istuessakin usein ovat liikkeessä. Ääni on käheä.)

Hyvää päivää, Mauri. Päivää, Mahlamäki. On hyvä, että sinäkin olet täällä. — Nyt on näes, Huhkinen, piru merrassa. Kyllä nyt juorut alkavat kulkea. — Saakeli soikoon.

HUHKINEN.

Mikä sinulta äänen on vienyt? — Ei ole klaneettientisessä kunnossa.

POSTIMESTARI.

Ei ole. Sellaista siitä eilisestä pulikoimisesta satamassa tuli. —

HUHKINEN.

St... — Vaiti. Etkö muista, että Mahlamäki on täällä.

MAHLAMÄKI.

Ei tee mitään. Kyllä minä jo ennestään tiedän, että te molemmat putositte yöllä laiturin viereen.

POSTIMESTARI.

No, siinä sen kuulet.

HUHKINEN.

Niin, niin, piti hän minun tietää, että Mahlamäki kaikki salat tuntee. Sinä siis vilustuit?

POSTIMESTARI.

Sen verran vain, että ääni meni. Ja se ei olisi mitään, mutta se toinen juttu. — Voi saakeli sentään.

HUHKINEN.

Älä siinä voivottele ja noidu, vaan kerro, mitä on tapahtunut.

POSTIMESTARI.

Kerronhan minä, kerron, kerron. — Mutta etkö sinä, Mauri hyvä, voisi viedä tuota Eulalia-tädin kuvaa johonkin toiseen huoneeseen. Siinä on kyllin, että se aina on edessäni siellä meillä. Katso nyt, miten happaman ja moittivan näköisenä hän katselee minua tuolta kehyksistään.

HUHKINEN.

Älä sinä nyt huoli Eulalia-tädistä, vaan kerro, mitä on tapahtunut.

POSTIMESTARI.

Semmoista on tapahtunut, että minä yöllä olen erehdyksestä saanut ylleni jonkun toisen miehen liivit.

MAHLAMÄKI.

No, sehän on pikkuinen erehdys.

HUHKINEN.

Eihän sellainen mitään merkitse.

POSTIMESTARI.

Vai ei merkitse. — Antakaa nyt herran nimessä minun kertoa juttuni loppuun. — Nähkääs, aamulla, kun Edla meni hakemaan pientä rahaa liivintaskustani, niin hän saa käsiinsä kirjelijun, jossa oli sanat:

»Odotan sinua tänään illalla klo 8 vanhalla paikalla. Lorelei.» No ymmärtäähän sen, että Edla suuttui, ja hän ei ole hyvä, kun hän on pahalla päällä.— Oikea krokotiili hän on silloin. Makeasta unestani hän nosti minut paidankauluksesta istualleni ja pitäen kirjettä silmiäni edessä hän tiukkasi minulta: »Kuka on tämä Lorelei? Senkin — — —» Niin, en minä huoli sanoa, miksi hän minua karahterasi.

HUHKINEN.

No, etkö sinä sanonut, että olit saanut väärät liivit yllesi?

POSTIMESTARI.

Enhän minä silloin vielä itsekään tietänyt, että minulla oli väärät liivit.

MAHLAMÄKI.

Mitä sinä sitten vastasit rouvallesi?

POSTIMESTARI.

Mitä minä olisin vastannut, kun olin vielä aivan unenpöpperössä. Kun hän siinä kysyi vain sitä Loreleita, niin pyysin vihdoinkin hänen antamaan silmälasini, että olisin saanut lukea, mitä siihen lippuun oli kirjoitettu. — Mutta silloin hän löi minua. — Jaa-a, löi minua. Ajatelkaas. Oikea krokotiili se Edla on. — Ja sitten hän meni, enkä ole häntä sen koommin nähnyt. En ole saanut aamiaistakaan. Ja minun on nälkä.

HUHKINEN.

Turkasen paha juttu.

POSTIMESTARI.

On se paha. Ei auta kai muu, kuin tunnustaa, että olin ollut uimassa vaatteet yllä, sillä mitenkäs muuten selität, että minulla oli oudot liivit ylläni kotiin tullessa.

HUHKINEN.

Perhana sentään. Ja kyllä sitten juoruja syntyy.

POSTIMESTARI.

Syntyy siitä. Ja sitten saan taasen kuulla: »Ajatteles, mitä Eulalia-täti sanoisi, jos hän tietäisi tämän. — Ajatteles, Roger! Perinnöttömäksi tekisi meidät.» — — (*Näyttää seinällä olevaa kuvaa.*) Niin, niin, ja tuolta hän nyt katselee minua vielä tuimemman näköisenä kuin Edla. — On niinkuin hän tahতোisi sanoa: »Roger, Roger, ai, ai sinuas sentään.»

HUHKINEN.

Tämäpä vasta juttu on. (*Kävelee edestakaisin lattialla.*)

MAHLAMÄKI.

Ylipäätensä kaikki kiperät jutut näyttävät ensi silmäyksellä pahemmilta kuin ne todellisuudessa ovat. Niitä pitää levollisesti tarkastaa ja silloin käy useimmiten niin, etteivät ne olekaan niin pahoja kuin

alussa luultiin. Ja niin on, huomaan minä, tämänkin jutun laita.

HUHKINEN.

Ei suinkaan se olekaan niin paha sinulle, joka livistit varkain pois kekkereistä ennen meitä ja kuljet tänään kieltolakilehti kädessä.

MAHLAMÄKI.

Eikä teillekään. Ei ainakaan minun nähdäkseni.

HUHKINEN.

Et sinä voi ymmärtää meidän asemaamme. Näetkös ...

POSTIMESTARI.

Mitä aioit sanoa, Mahlamäki? — Älä keskeytä häntä, Mauri. Ehkä hän keksii pelastuskeinon, niin kuin niin monesti ennen. — Puhu, Mahlamäki.

MAHLAMÄKI.

Niin, ei minulla muuta sanottavaa ole kuin ettei Aallottaren perämies, jonka liivit olit saanut, ole varsin halukas kertomaan rouvallesi, että hänen liivinsä ne ovat, joiden taskussa semmoinen kirje oli. — Hän ei siis ole halukas juoruamaan tämän jutun johdosta.

HUHKINEN

(*pysähtyy*).

Ei olekaan. Se on selvä asia, se.

POSTIMESTARI.

Mutta se ei auta minua. Ei rahtuistakaan. Kun liivit ovat olleet ylläni, niin täytyy minun tunnustaa, että putosin laiturin viereen.

MAHLAMÄKI.

Ei laisinkaan. — Voithan sanoa, että Aallottaren kajuutassa oli niin lämmin, kun kaminassa vettä keitettiin, että sinun ja teidän kaikkien piti vähentää vaatteita ja sitten lähtiessä sinä erehdyksestä otit toiset liivit yles.

POSTIMESTARI.

Ei, mutta sinä olet suurenmoinen (*syleilee Mahlamäkeä*), kerrassaan suurenmoinen. Ja voinhan minä milloin hyvänsä näyttää toteen, ettei minulle ole ikinään sellaisia liivejä tehty. — Kyllä tämä meidän Mahlamäki sentään on eri mies. Noin hyvän selityksen keksi ja kädenkäänteessä vain.

HUHKINEN.

On se koko selitysten keksijä, se Mahlamäki. Kyllä näkyy, että se poika on tottunut keksimään, mistä aita matalin on.

MAHLAMÄKI

(*postimestarille*).

Minusta sinun sopisi vähän niinkuin toruakin rouvaasi, että hän voi uskoa sinusta niin paha.

POSTIMESTARI.

Aivan oikein. — Jaa-a, minä panen eukon vielä tiukalle tämän jutun johdosta. — — Ihan syyttä epäilee minua semmoisesta. — — Ja hyvitykseksi hänen nyt täytyy suostua siihen, että lähden Helsinkiin sinun kanssasi, Mahlamäki. — Eukko on pannut vastaan sitä matkaa, koska se muka tulee maksamaan niin paljon. — Mutta nyt siitä matkasta tulee tosi. — Kun se Edla vain antaisi minulle tarpeeksi rahaa mukaan.

HUHKINEN.

Älä sitä sure. — — Me olemme järjestäneet senkin puolen asiasta.

POSTIMESTARI.

Te! — — Kuinka te sen asian olette järjestäneet? — — Kyllä Edla vain teitäkin vastaan puolensa pitää.

HUHKINEN.

Asia on näet sellainen, että kaupungin on lähetettävä kaksi henkilöä Helsinkiin ottamaan selkoa, miten kengänkiillottajapoikien työ siellä on järjestetty, jotta se saataisiin täälläkin tyydyttävästi luistamaan. Asia tulee tänään esille kasvatuslautakunnan kokouksessa.

POSTIMESTARI.

No mutta minä en ymmärrä, mitä minulla on sen asian kanssa tekemistä.

MAHLAMÄKI

Onhan se hyvin yksinkertainen juttu. Sinä olet toinen niistä henkilöistä, jotka lähetetään Helsinkiin asiaa tutkimaan.

HUHKINEN.

Ja Mahlamäki on toinen. Minä joudun tulemaan erään toisen kaupungin asian tähden samaan aikaan pääkaupunkiin.

MAHLAMÄKI.

Niin on sen jutun laita. Helsinkiin lähetetään meidät kaikki kolme ja kaupunki maksaa viulut. — Iloista elämää me siellä Helsingissä vietämme. Kaikkia säädyllisyyden rajoja kuitenkin ankarasti silmällä pitäen ja oppi-isämme Laurentius Petrin sääntöjä tarkoin noudattaen.

POSTIMESTARI.

Ei, mutta tämä on suurenmoista. (*Hyppii iloissaan ympäri huonetta.*) Heijaa miehet. Silloin pidetään hauskaa. (*Pysähtyy.*) — Ajatelkaa, minä en ole ollut kymmeneen vuoteen Helsingissä.

HUHKINEN.

Jopa sinä sitten olet ollut kuin hiiri kolossasi.

POSTIMESTARI.

Aivan niin. Kuin hiiri täällä Tukkilahden kolossa.

KALLIO

(tulee).

Hyvää päivää. — Jaaha, Mauri. Sinulla näkyy olevan seuraa täällä. Minulla olisi hiukan kahden kesken puhuttavaa kanssasi, mutta ei minun ole kiire. Voin odottaa.

MAHLAMÄKI.

Minun ainakin pitää lähteä kotiin nyt. — Hyvästi.

POSTIMESTARI.

Samoin minun. — Ja nyt minä panenkin eukon lujille siellä kotona. — Epäillä minua semmoisesta. — Mutta kyllä minä sille luen lain ja huoneentaulun. *(Muut nauravat.)* — Mitä te nauratte? — Sanokaa, mitä te nauratte? — Kuule sinä Kallio. Etkö sinä luule, että minä voin pitää eukkoni kurissa?

KALLIO.

Uskon minä, että sinä kovaa kotikuria pidät. — *(Samassa tulee, ennenkuin postimestari ja Mahlamäki chtivät poistua, lähetystö, johon kuuluu postimestarin rouva ja eräs toinen rouva.)*

POSTIMESTARIN ROUVA

(asettuu, luotuaan kiukkuisen katseen postimestariin, joka vetäytyy Mahlamäen taakse, Huhkisen eteen juhlallisen näköisenä).

Arvoisa Herra Tukkilahden valtuuston puheenjohtaja! Ripein askelin kulkee maamme eteenpäin edistyksen tietä, jopa niinkin ripeästi, että me suoma-

laiset monissa tärkeissä yhteiskunnallisissa kysymyksissä olemme edeltäjäkansa. Mutta maanviljelys ja sen sivuelinkeinot eivät ole meillä kohonneet sille kehitysasteelle, joka niille kuuluisi ja joka olisi kansamme elämälle välttämätöntä. Kiitettävällä tarmolla on täkäläinen ompeluseura ryhtynyt voimiensa mukaan koettamaan edistää erästä maanviljelyksen sivuelinkeinoa, nimittäin puutarhanviljelystä ja puutarhanhoitoa. Ja tämä herätystyö on jo kantanut runsaita hedelmiä. Mutta kiitos meidän suurien pihamaiden voimme käydä täällä kaupungissa antamaan hyvää esimerkkiä ja ohjausta erään toisenkin maanviljelyksen sivuelinkeinon kohottamiseksi. Tarkoitin kananhoitoa.

Oivaltaen kananhoidon suuren merkityksen maallamme on täkäläinen ompeluseura päättänyt perustaa kaupunkiimme kananhoitoyhdistyksen ja pyytää meidän edustajiensa kautta, että Te, herra Huhkinen, joka harrastatte ei vain tämän kaupungin vaan koko tämän maakunnan ja koko suloisen Suomemme edistystä tarkoittavaa työtä, rupeaisitte tämän uuden yhdistyksen puheenjohtajaksi ja esimieheksi.

HUHKINEN.

Minä kiitän teitä ja pyydän teitä esittämään täkäläiselle ompeluseuralle parhaat kiitokseni minulle osoitetusta luottamuksesta. — Yhym. Yhym — kyseessä oleva ala on minulle kyllä jonkin verran outo, mutta toivon, että minä ompeluseuran jäsenten suosiollisella avulla voin täyttää tehtäväni siinä tärkeässä toimessa, minkä johdon kaupunkimme ompeluseura on käsiini

uskonut. Monet kunnalliset — yhym, yhy — luotamustoimet uhkaavat rasittaa liiaksi voimiani ja valata kaiken työaikani, mutta toivon kuitenkin, että — yhy, yhy — saan aikaa riittämään minulle nyt uskotun työn kunnolliseen hoitamiseen. Kiitän teitä vielä kerran.

POSTIMESTARIN ROUVA.

Herra Mahlamäki on luvannut hoitaa uuden yhdistyksen sihteerin tehtävät, jotta ei Teille paljon vaivaa tästä uudesta toimesta koidu.

KALLIO.

Ei, ei sinulle paljon vaivaa siitä tule. Kyllä Mahlamäki kanat hoitaa niin siivelliset kuin siivettömätkin.

POSTIMESTARIN ROUVA.

Aivan niin. — Maisteri Kallio ei näitä asioita pystyisikään hoitamaan, koska kaitsemus ei ole suonut maisterille yhtään kanaa hoidettavaksi ei siivellistä eikä siivetöntä.

KALLIO.

Niin, niin. Ei ole minulle suotu samaa onnellisuutta kuin postimestarille.

POSTIMESTARIN ROUVA

(luoden halveksivan katseen Kallioon).

Hyvästi. *(Rouvat poistuvat.)*

MAHLAMÄKI

(kättelee Huhkista).

Onnittelen uuden luottamustoimen johdosta ja sanon samalla hyvästi. On jo aika lähteä työhön.

POSTIMESTARI.

Minä yhdyin Mahlamäen sanoihin kaikin puolin. Hyvästi Mauri. *(Mahlamäki ja postimestari lähtevät.)*

KALLIO.

Sinä hullu vain kokoot itsellesi turhaa työtä. — Kananhoitoyhdistyksen puheenjohtaja. — On sekin toimi. — Phyi perhana. — Ohhoh! Mutta huomioon ottaen sen seikan, että minulla on tärkeä asia ajettava, koetan olla kiivastumatta!

HUHKINEN.

Kiivastu sinä vain. Tunnenhan sinut. — Mutta sano äkkiä sanottavasi. — Kiirehdi! — Aikani on niin turkasen rajoitettu.

KALLIO.

Niin, perin tärkeä asia minulla nyt on ajettava. — Näetkös, juttu on sellainen, että Kyllikki jo on siinä iässä, että elämä kutsuu häntä. — Hän täyttää pian 18 vuotta ja — tuota noin — niinkuin ymmärrät — tuota noin —

HUHKINEN.

Vai Kyllikistä sinä olet tullut puhumaan. — Ja

noin hermostuneesti. — Mitä oikein tarkoitat? —
Puhu suoraan asiiasi, äläkä siinä kiertele ja kaartele.

KALLIO.

Luuletko sinä, perhana viekөөn — —no no, minunhan piti hillitä itseäni — niin, luuletko, että tässä änkyttelisin, jos ei asia olisi niin arkaluontoinen. — No niin, näetkö — elämä ja kristillinen kirkko. —

HUHKINEN.

Siunatkoon! — Olen vallan unohtanut kirkkovaltuuston kokouksen. Se on klo puoli 4. (*Katsoo kelloaan.*) Ehdin sinne vielä nipin napin. — Sano siis pian sanottavasi. Olen kirkkovaltuuston puheenjohtaja. (*On kiiruhtanut eteiseen ja vetänyt palttoon ylleen.*)

KALLIO.

Suoraan sanoen, tässä on kysymys Kyllikin kihlauksesta.

HUHKINEN.

(*kello kädessä, hermostuneena*).

No mikset sitä heti sanonut. — Ymmärrän, ymmärrän. — Ei minulla ole mitään asiata vastaan. Sinusta tulee hyvä aviomies. Ihmettelen vain, että Kyllikki on niin järkevä. (*Poistuen.*) — Minun siunaukseni teillä on (*poistuu kiireesti*).

KALLIO.

Se siitä nyt sitten tuli. — Nyt se tolvana luuli minun omasta puolestani kosivan Kyllikkiä. — Hullu se on koko Huhkinen ja siihen nähden sekä huomioon ottaen sen seikan tässä saa pitää varansa, ettei viedä itsekin menetä järkeänsä.

II NÄYTÖS.

Suurenpuoleinen yksityinen ravintolahuone. Oikealla ja vasemmalla etualalla ovi. Oikealla oleva johtaa käytävään, vasemmalla oleva hotellin ruokailuhuoneeseen. Vasemmalla piano ja peremmällä sohva. Oikealla, perällä (nurkassa) pöytä ja sen vieressä kaksi nojatuolia, toinen perällä, toinen oikeanpuolisella seinustalla. Keskellä isompi pöytä ja sen ympärillä tuoleja. Maisteri Kallio ja Poukka tulevat oikealta.

POUKKA.

Jaaha, tämä on hyvin kodikas ja sopiva huone. Täällä me istumme ensin, juomme pienen iltatodin ja sitten me menemme tuonne ruokasaliin syömään illallista.

KALLIO.

Mutta siihen nähden ja huomioon ottaen sen seikan, että olet tunnettu talouttasi hyvin hoitavaksi, jopa säästäväiseksikin mieheksi, en minä vain ymmärrä, minkätähden sinä tällaisen juhlan meille valmistat. Ei tätä huonetta mikään vaivaa.

POUKKA.

Jaa, jaa, sitä en ihmettele. Me merimiehet olemme sellaisia. Me tulemme väliin tuhlaaja-tuulelle, kun

maissa olemme. Jaaha — ja nyt minä palaan tämän illan ohjelmaan: Ensin tarjoan, kuten jo äsken viittailin, tuon pöydän ääressä totia kaikille meille, koko Tukkilahden sakille tarkoitan. Ja sitten siirrytään tuonne ruokasaliin illalliselle. — Otetaan ensin pieni tuikanteri, syödään, otetaan toinen tuikanteri, syödään, otetaan — jos niin hyväksi nähdään — kolmas tuikanteri ja niin edespäin. Ja sitten tulevat viinit.

KALLIO.

Kylläpä tulee hienot kestit näistä.

POUKKA.

Tulee, tulee. — Mutta ei siinä ole vielä kaikki. Tulee lisäksi suuri ja mieleinen yllätys. — — Arvaas, mikä?

KALLIO.

Kuka semmoista voisi arvata!

POUKKA.

Niin, niin, ei semmoista kaikki olisikaan voinet keksiä. — — Tulee näetkös lisäksi — naisseuraa.

KALLIO.

Tuleeko naisiakin?

POUKKA.

Ei naisia, vaan nainen. Yksi ainoa, mutta se valtan erikoista sorttia. Tulee näet seuraksemme kuu-

luisa varieteelaularatar Louise Calatti. Olet kai kuul-
lut puhuttavan hänestä.

KALLIO.

Olen .— Minun täytyy sanoa, etten mielelläni istu
sellaisten naisten seurassa.

POUKKA.

Mikset istuisi hänen seurassaan! Varsinkin kun
hän tulee vain sillä ehdolla, että hänen impressarionsa
ja läheinen sukulaisensa Caesar Mayer myöskin saa
kutsun ja saapuu kekkereihin. — Tulet sinä mukaan.
— Ja me pidämme hauskaa. Etkö usko, että ilo nou-
see ylimmilleen kaiken tämän ohjelman yhteisvaiku-
tuksesta?

KALLIO.

Uskon, uskon.

POUKKA.

Ja tämä huvitus tulee tekemään teille kaikille
tukkilahtelaisille hyvää. Minusta teidän sisikuntaanne
pitää hiukan tuulettaa. Se on ikäänkuin tomuttunut
Tukkilahden yksitoikkosisissa, arkisissa puuhissa. —
Ajatteles nyt vain postimestaria esimerkiksi. Mies
ei ole käynyt kymmeneen vuoteen pääkaupungissa.
Ei ole koko tällä ajalla päässyt eukkonsa liekanuoran
mittaa ulommaksi. — Sehän on kauheata.

KALLIO.

Kuinka sen ottaa. Sillä, näes, siihen nähden ja

huomioon ottaen sen seikan, että meidän veli postimestarimme, mikäli olen tullut huomaamaan, on luonnoltaan huikentelevainen, voisinpa sanoa kevytmielinenkin, niin on onneksi hänelle, että hän on saanut vaimon, joka pitää häntä aisoissa.

POUKKA.

Vai niin. — Kuules, Kallio, minä toivon, että saisit oikein pirullisen akan, kun kerran naimaan menet, jotta oppisit tuntemaan sen onnen sinäkin.

KALLIO.

Pyydän huomauttaa sinulle, veli Poukka, ettei tulevan vaimoni, jos sellainen minulle on katsottu tarpeelliseksi, tarvitse pitää minua aisoissa, sillä tietääkseni ei kukaan vielä tähän päivään asti ole voinut moittia minua kevytmielisyydestä. Päin vastoin luulen tietäväni, että minua pidetään hyvinkin siivona miehenä ja, uskallan sen sanoa, täydellä syyllä.

POUKKA.

Älä ole niin varma. Pahas sen tietäköön, millainen kevytmielinen otus sinä perältäkin olet, vaikka näytät noin siivolta. Näes, tyynessä vedessä ne suurimmat kalat uivat.

KALLIO.

Voisin suuttua, jos en tuntisi sinua ja tietäisi, että sinä nyt puhut vasten vakaumustasi. — Jätetään siis tämä asia ja palataan juhlaohjelmaan. — Kuu-

ies, kuinka sinä sen varieteelaularajattaren puheille olet päässyt ja saanut hänet taipumaan tuumaasi? Tunnetko hänet ennestään?

POUKKA.

En tunne, enkä ole milloinkaan nähnyt koko pyydystä. Mutta näetkö, tämä hotellin isäntä ja minä olemme vanhat hyvät tuttavat siitä alkaen, kun keran tein hänelle pienen palveluksen hänen ollessaan Hampurissa ammattiaan oppimassa. Ja hän lupasi toimittaa meille seuraksi signora Calattin. — Ukko, tämän hotellin omistaja nimittäin, on kymmenisen vuotta minua vanhempi, mutta hauska heppuli silti. Hiukan kuuro on äijä raasu. — Hän tulee pian tänne minua tapaamaan, ja silloin esitän hänet sinulle.

KALLIO.

Kylläpä sinun on kelvannut juhla hommata, kun sinulla on sellainen ystävä. Ja kyllä minäkin niihin kemuihin tulen, vaikken hyväksykään sitä kevytmiehistä leimaa, jonka ne saavat siihen nähden, että sellainen nainen saapuu niihin.

POUKKA.

Ole hyväksymättä.

KALLIO.

Niin olenkin. En tahdo millään tavalla olla mukana järjestämässä niitä. Pidän tällaista hommaa vähemmän sopivana ja pesen siis käteni.

POUKKA.

Eiköhän tekisi parempaa, että liottaisit pörröistä päätäsi, jotta sinun pöllömainen koulumiehen järjenjuoksusi hiukan vilkastuisi.

KALLIO

(kiukkuisena).

Sanoitko pöllömainen?

POUKKA.

Sanoin, sanoin saakelin pöllömainen.

KALLIO.

Ja minä sanon, että sinä olet — sinä olet —

BERGHOLM

(hotellinomistaja tulee samassa, vanha, hieno herra, joka panee kätensä aina korvan taakse kuullakseen paremmin. Poukka alkaa puhua kovalla äänellä, mutta Kallion lausumia täytyy Bergholmin väliin kysyä.

Terve, terve, hyvää iltaa. No nyt minulla on aikaa istua puhelemassa kanssasi. — Jaaha, ja tässä on matkakumppanisi. Eikö niin?

POUKKA.

Kyllä.

BERGHOLM

(tervehtii Kalliota).

Hyvää iltaa. Nimeni on Bergholm, tämän liikkeen isäntä.

KALLIO.

Kallio, maisteri.

BERGHOLM.

Hauskaa tavata, hauskaa tavata. — Kuulinko oikein — Kallio.

KALLIO.

Kyllä kuulitte oikein. Kallio on nimeni.

POUKKA.

Niin, Kallio hän on, kova mies ja kiukkuinen kuin vaapsiainen. Mutta muuten vällan hyvä mies. Ja yleensä järkevä mies, mutta aina joukkoon tyhmä kuin saapas.

BERGHOLM.

Vai niin, vai niin. — Koko hyvä ulosseteli ystäväni Poukan antamaksi, maisteri Kallio, eikö niin?

KALLIO.

Aivan niin. Näytte tuntevan hyvin tämän kärkekärvaisen merikarhun.

BERGHOLM.

Tunnen minä hänet. Me olemme vanhat tutut ja monta lystiä on pidetty yhdessä Hampurissa ja Altonassa — ah, muistatko Poukka.

POUKKA.

Muistan, muistan.

BERGHOLM

(hiukan alakuloisena).

Niin, niin, se oli silloin.

POUKKA.

Olimme aika veitikoita.

BERGHOLM

(havahtuen ajatuksistaan).

Aika veitikoita olimme. Ja sinä olet kai vieläkin. *(Varoittavasti sormeaan liikuttaen.)* Kyllä sinut tunnen. — Mutta minulta alkaa kaikki tuo jo olla mennyttä. — Jaa-a, se vanhuus, se ahnas peto — oikea susi se on. Syö meidät pala palalta. — No, niin — herra maisteri. Onko teillä joku lempiviini? Jos on, koetan mikäli voin tyydyttää mielitekonne.

KALLIO.

Ei ole. Pidän kaikista hyvistä viineistä.

BERGHOLM.

Siinä tapauksessa *(menee painamaan seinässä olevaa sähkösoitonappulaa)* pyydän saada tarjota lasin kuohuvaa chambertin'ia. *(Palvelijalle, joka on tullut huoneeseen.)* Yksi pullo kuohuvaa chambertin'ia. — Niin, anteeksi Poukka, etten kysy sinun mielipidettäsi. Tiedän muutenkin, että vähäisen niinkuin halveksit viinejä.

POUKKA.

En halveksi. Sinun lempiviinejäsi en halveksi.

BERGHOLM.

Niin nähkääs, maisteri Kallio, minun piti äsken sanoa, että aina kun tapaamme toisemme, Poukka ja minä, niin me vanhan, keskenämme tehdyn sopimuksen mukaan, juomme lasin tai pari parasta juotavaa, mitä sattuu saatavissa olemaan. — Hänen, Poukan, mielestä on whisky parasta, mutta minä pidän enemmän viineistä. — Vaikka onhan sitä hyvää whiskyäkin.

POUKKA.

Vahinko vain, että minulla niin harvoin on tilaisuus tarjota sinulle juomiani. Useimmiten sinä olet saanut isäntänä olla tavatessamme toisemme vuosien kuluttua.

BERGHOLM.

Äläs sano, äläs sano. — Ja vähät siitä, kuka on isäntänä. Pääasia on, että tapaamme toisemme virkeinä ja toimintakykyisinä ja saamme verestää vanhojen elämyksien muistoja, saamme hetkeksi siirtyä arkihommista muistojen pyhäkköön, kuten hyvä ystäväni, laamanni tapaa sanoa. — Ja se on oikein sanottu. Sillä onhan väliin, niinkuin lapsena oli tulla joulukirkkoon, kun siirtyy kauas taaksepäin nuoruuden ajan elämyksiä muistinsa avulla uudelleen elämään. — Jaa'a, meitä ihmislapsia sentään! Tyhmyyksiä, paljon tyhmyyksiä olemme tehneet pitkiä ikäämme, mutta on sitä joukkoon saatu jotain hyvääkin aikaan.

POUKKA.

On sitä paljon hyödyllistä tehty. Harmittaa vain,

että moni hyvä työ jäi tekemättä, niinkuin harmittaa monta kertaa, että jäi se ja se tyhmyyskin tekemättä.

KALLIO.

No, ei sellaista harmia sentään luulisi olevan.

POUKKA.

Mutta kun on vain. Sellainen on ihmisen luonto.

BERGHOLM.

Kyllä minun täytyy sanoa, että Poukka on oikeassa. — — Kas tässä tulee viinimme. (*Kaataa laseihin pideltyään pulloa ikäänkuin hyväillen sitä.*) — Ja nyt, terveydeksenne. Pohjaan heti. Tätä viiniä ei haukkailla. — No, maisteri, mitä pidätte viinistäni?

KALLIO.

Mainio viini. Vallan erinomaisen hyvää viiniä.

BERGHOLM

(*hieroo tyytyväisenä käsiään*).

Jaa, jaa, se maistuu joltakin, se. Ei tätä joka päivä tarjota. — Ja pian sitä ei saa laisinkaan enää Suomessa. Sen se kieltolaki saa aikaan.

POUKKA.

Aivan niin. Ja kun sinun varastosi loppuu, niin ei auta muu kuin että sinut mynsträtään »Aallottaren» kevytmatruusiksi ja sitten me purjehdimme viinien maihin.

BERGHOLM.

Ei tule tuohesta takkia, ei vanhasta pappia, eikä Bergholmista kevytmatruusia. — E-ei.

KALLIO.

On todellakin sääli teitä vanhoja, jotka olette totuneet hyvää viiniä joskus juomaan, että te nyt kielto-lain voimaan astuttua joudutte siitä nautinnosta luopumaan.

BERGHOLM.

Se on julma laki meitä vanhoja kohtaan. Vanhuus vie meiltä muutenkin jo niin paljon. Ajatelkaas vain. Ensin menettää reippautensa, joustavat liikkeensä ja keveän jalannousunsa, ei jaksa metsästää eikä kalastaa eikä tanssia, sitten alkaa naama käydä kurttuiseksi ja kuihtuneeksi ja silloin saa sanoa hyvästit kaikelle kauniimman sukupuolen palvonnalle ja ihailulle. Ja sitten laimenevat ja kylmenevät kaikki tunteet ja intohimot ja sitten — —

POUKKA.

Perhana sentään. Jopas osaatkin maalata pirun seinälle. — Älä, pahus vie, jatka enää tuota saarnaasi. — Maistetaanpas.

BERGHOLM

(kaataa viiniä laseihin).

Terve! *(Juovat.)* Jaa-a, sellainen susi se vanhuus on, maisteri. Syö meidät pala palalta, kuten äskettäin sanoin. — Ja vihdoin meillä vanhoilla ei ole

muuta nautintoa kuin hyvä juhla-ateria ja lasi hyvää viiniä silloin tällöin. — Mutta nyt tulee kieltolaki ja vie meiltä viininkin. — Ja mitä on juhla-ateria ilman viiniä. Ei mitään. Ei se ole silloin enää juhla-ateria, vaan ruokintatilaisuus. — Ääh, tämä on kurjaa.

KALLIO.

Kaikki tämä riippuu siitä, että meillä nyt on, kuten tavataan sanoa, kansa vallassa. Ja kansan, tai oikeammin kansan kellokkaiden on helppo ottaa pois meiltä semmoiset nautintoaineet, joita he itse eivät ole tottuneet käyttämään ja joiden viehätystä se ei siis tunne.

BERGHOLM.

Aivan niin, aivan niin. Ihan samalla tavalla kuin minä voisin julistaa pannaan kalakukot ja kokkelipiimät ja talkkunat ja sen semmoiset ja tehdä elämän savolaisille ja hämäläisille vaillinaiseksi ja yhtä paljon arkista harmaammaksi kuin kieltolaki tekee meidän vanhusten elämän. — Vaikka ei silti, on meidän joukossamme sellaisiakin, jotka kaikesta huolimatta säilyttävät joustavuutensa sekä henkisesti että ruumiillisesti. Niinkuin esim. ystäväni laamanni, josta äsken mainitsin. — Ajatelkaa, mies on 65 ja on äskettäin kihlautunut.

POUKKA.

Kas äijää vain! — Ja nai tietysti nuoren. Mutta tervehdi häntä minun puolestani ja sano, että paras

keino tappaa vanha mies, on saattaa hänet naimisiin nuoren tytön kanssa.

BERGHOLM.

Mutta hän naikin vanhanpiian. Kuuluu olevan jokin nuoruuden rakkaus kysymyksessä. — Näes: vanha rakkaus ei ruostu koskaan.

KALLIO.

Aivan niin: On toujours revient à ses premiers amours.

BERGHOLM

(*käsi korvan takana*).

Kuinka maisteri sanoi?

KALLIO.

Sanoin vain, että ihminen palaa aina ensimmäiseen lempeensä.

BERGHOLM

(*pitkäänsä*).

Ai-van nii-iin. (*Yhtäkkiä*.) Vallan oikein. Minäkin olen viime aikoina ruvennut niin kovin pitämään hapanlimppuvoileivästä. Aivan kuin lapsuudessani. — Tiedättehän, sellaista tiivistä, hyvää hapanlimppua, joka ei ole liian tuoretta. Viipale sitä ja paksulta voita päälle. Ei mitään muuta. — Ai, ai, se on herkkua.

POUKKA.

Sinä olet oikea kiusan henki. Nyt minulla herah-

taa vesi suuhun ja mieleni rupee tekemään ruokaa näin juuri ennen juhla-ateriaamme.

KALLIO.

Niin, kyllä vain on voileipä semmoisenaan hyvä ruoka.

BERGHOLM.

On se, varsinkin hapanlimppuvoileipä. — Ja, kuten jo sanoin, ruuasta minä vielä nautin, mutta kyllä laamanni sentään on höylähtänyt, kun menee naimisiin. Minä en menisi.

POUKKA.

On hyvä, että jumala on jättänyt sinulle järjen. — Mutta tässä me vain puhumme vallan puuta heinää, emmekä tärkeämmistä asioista. — Onko siis varma, että signora Calatti tulee meille seuraa pitämään?

BERGHOLM.

On, ihan varma asia se on.

POUKKA.

Kai sellainen otus ottaa kovan maksun avustuksestaan tällaisessa pirttilystissä.

BERGHOLM.

Kylläpä saisit pulittaa sievoisen summan, jos itse clisit häntä pyytänyt ja tuskinpa hän olisi tullut millään maksulla, mutta kun minä hänet tänne hommaan,

niin ei sinun siitä osasta ohjelmaa tarvitse maksaa pennin pyöryläistä.

POUKKA

Sen parempi ja kiitos siis avustasi. — Ja nyt, Kallio, me lähdemme asioillemme, jotta ehdimme hyvissä ajoin kemuihin.

BERGHOLM.

Näkemiin siis. (*Kaataa viiniä laseihin.*) Mutta ensin tämä pullo tyhjäksi.

KALLIO ja POUKKA.

Näkemiin. (*Lähtevät. Palvelija tulee heti heidän lähdettyään korjaamaan pullon ja lasit. Sitten on pieni väliaika, jonka jälkeen palvelija tuo kirjeen huoneeseen jääneelle Bergholmille.*)

BERGHOLM

(*luettuaan kirjeen.*)

No, vie sun. — Neiti Calatti ei voi tulla. On sairas. Ääh, ne taiteilijat — sairastuvat. — Tietysti sairastuvat. Heille tulee sairaus aina sopivaan aikaan, meille muille kuolevaisille aina hyvinkin sopimattomaan. (*Naputetaan ovelle.*) Sisään!

TOHTORI JAATSI

(*tulee rouvansa kera.*)

Terve, Bergholm! Pitkästä aikaa,

BERGHOLM.

Jaatsi. Terve, terve. Tämäpä vasta hauska yllätys.

JAATSI.

Ja tässä saan esittää sinulle rouvani.

BERGHOLM.

Iloitsen suuresti saadessani tavata teidät ja onnitella teitä. — Istukaahan. — Tähän, rouva hyvä, jos saan pyytää (*osoittaa paikkaa lähellä itseään*), että oikein saan nähdä teidät.

JAATSI.

No, ja miten jaksat, vanha veikko?

BERGHOLM.

Tuossahan tuo menee. Vuosia karttuu ja raplinki varisee miehestä. — Ja mitä sinä — anteeksi rouvaseni, en vielä ole oikein eläytynyt siihen, että tämä ystäväni on naimisissa — niin, mistä te tulette, kun putoatte ihan kuin taivaan pilvistä tähän eteeni?

ROUVA JAATSI.

Kyllä me olemme olleet Helsingissä jo 5 päivää, mutta on ollut kutsuja niin kauheasti, että vasta tänään ehdimme teitä, vanhaa ystävää tervehtimään.

BERGHOLM.

Niin, niin, ymmärtäähän sen, että sukulaiset ensi kädessä tahtovat tavata teitä ja iloita seurastanne. — Kiitän teitä ja erittäinkin teitä, rouva Jaatsi, että

olette muistaneet minuakin, vanhaa miestä, tervehdyskäynnilläne. — Jaaha, Jaatsi. Jopa jouduit satimeen sinäkin sillä Amerikan matkallasi. Sinä, joka aina lupasit pysyä vanhana poikana. Mutta kun se oikea tuli, niin hih, hei, ne tuuli vei, ne entiset tyhvät päätökset. (*Katsoen veitikkamaisesti rouvaan.*) No, enpä ihmettele, enpä tosiaankaan ihmettele.

JAATSI.

Aina vain yhtä kohtelias naisia kohtaan kuin ennen. (*Vaimolleen.*) Varo itseäsi!

BERGHOLM.

Noin varoittaa vain se, jolla ei ole mitään aihetta pelkoon. — Anteeksi, saanko kysyä, missä aiotte viettää iltaanne?

ROUVA JAATSI.

Me olemme, Jumalalle kiitos, vapaat tänä iltana. Ei mitään perhekutsua. Saamme siis itse määrätä, miten huvittelemme.

JAATSI.

Niin, kun viisi iltaa peräkkäin on istunut perhekutsuissa, niin on vaihteeksi hauskaa olla näin vapaana.

ROUVA JAATSI.

Ja tietää saavansa oikein elää.

BERGHOLM.

Vai niin, vai oikein elää. Uskaltaako kysyä, mitä kaikkea siihen oikein elämiseen sisältyy?

ROUVA JAATSI.

Saada olla oikein iloinen, keimailla, tehdä kujeita, saada ihmiset hetkeksi töllistelemään suu auki ja silmät pyöreinä. Lyhyesti — hullutella.

JAATSI.

Jopas sinä olet oikein riehakkatuulella.

ROUVA JAATSI.

Niin olenkin. Olen aina väliin sellainen. Saat tottua siihen.

JAATSI.

Ei minun ole vaikea tottua siihen, sillä minussa itsessäni on sama vika.

BERGHOLM.

Ja koska te juuri tänään olette sellaisella tuulella, niin pyydän saada auttaa teitä tyydyttämään hulluteluhaluanne.

ROUVA JAATSI.

Sepä olisi sanomattoman hauskaa.

JAATSI.

Mutta tietysti niin, ettei synny mitään pahoja seurauksia meille, erittäinkin ei rouvalle.

BERGHOLM.

Tietysti suljetussa ja vieraspaikkakuntalaisessa seurassa. — Mutta ensiksi pyydän saada kysyä: Lau-laako rouva?

JAATSI.

Hän se vasta osaakin laulaa.

ROUVA JAATSI.

Olenhan laulanut yhtä ja toista. Enimmän minua ovat kiinnostaneet operettisävelet. — Niin, ja ajatelkaas, olen kerran esiintynyt eräissä naamiohuveissa varieteelaulajattarena vallan suurenmoisella menestyksellä.

BERGHOLM

(*käsi korvalla*).

Sanoiko rouva varieteelaulajattarena?

ROUVA JAATSI.

Aivan niin. Varieteelaulajattarena juuri ja hurmasin koko yleisön.

BERGHOLM.

No, mutta se vasta sopiikin. — Tahtoisitteko, hyvä rouva, tehdä eräälle muutamia tuttaviani käsitävälle seuralle sen kunnian ja ilon, että esiintyisitte heille varieteelaulajattarena. Tietysti heille tuntemattomana, esim. tunnetun varieteediivan signora Callatin nimellä.

ROUVA JAATSI.

Tietysti tahdon. (*Riemastuneena*.) Oi, kuinka hauskaa siitä tulee.

JAATSI.

No, no. Ei asia vielä ole päätetty. — Entä, jos

joku seurasta tuntee signora Calattin, todellisen signoran ainakin ulkonäöltä.

BERGHOLM.

Ei tunne. He ovat maaseudulta. — Minun pitikin saada oikea signora Calatti laulamaan heille, mutta nyt hän on äkkiarvaamatta saanut esteen, kuten tästä kirjelistuksesta näette.

ROUVA JAATSI.

Hyvä on. — Minä esiinnyn signora Calattina ja sinä...

JAATSI.

Niin, miten minä sitten iltani vietän?

BERGHOLM.

Sinä olet signora Calattin impressaario ja säästäjä Caesar Mayer, maailman kuuluisin impressaario, Caesar Mayer.

JAATSI.

No, se kuulostaa joltakin. — Tästä tulee hassu juttu. Olen käytettävänäsi, veli Bergholm. Milloin aletaan?

BERGHOLM.

Hetken päästä. Ehditte sentään hyvin muuttaa pukua.

JAATSI

Tule. Näkemiin, herra Bergholm.

BERGHOLM.

Kiitoksia ystävällisyydestänne. Näkemiin. Näkemiin, veli Jaatsi.

(Kaikki kolme poistuvat näyttämöltä. Hetken päästä tulevat Huhkinen ja postimestari. He ovat hyvin iloisella tuulella, mutta eivät päihtyneitä, postimestari tanssii joukkoon. Heti heidän saavuttuaan tuo palvelijatar kaksi lasia, joissa on teennäköistä juomaa.)

POSTIMESTARI.

Kyllä tämä Helsinki on sentään eri kylä. Täällä sitä ihminen elää. Hih. Rupea, Mauri, daamikseni, niin pistetään valssiksi.

HUHKINEN.

Ei, veli veikkonen, nyt levätään ja kootaan vaikutelmat, muistellaan elämyksiä tältä matkalta. *(Heittäytyy maata sohvalle.)*

POSTIMESTARI.

Kyllä niissä muisteltavaa olisi. Mitä tässä hyödyttäisi ruveta aivojaan vaivaamaan ... Toiko se palvelija teetä meille? — Teetä matkustaville herrasmiehille! Sehän on suorastaan loukkaus. *(Maistaa pöydällä olevasta lasista, ensin hyvin varovasti, sitten rohkeammin.)* — — Eikä helkatissa tuonutkaan teetä. — Totia tämä on. Tule, Huhkinen, äläkä pelkää, totia tämä on.

HUHKINEN

(*nousee äkkiä lepotilastaan*).

Sitähän tämä on. — Kohtelias heppuli se Poukka, kun toimittaa meille heti trahtamenttia.

POSTIMESTARI.

On se hyvä mies, se Poukka. Pani toimeen oikein juhlaillalliset meille. Jaa-a, ja nyt minäkin tahdon istua hiljaa ja levätä hetkisen ja unohtaa kaikki.

HUHKINEN.

Olet kai hyvin tyytyväinen matkaasi. Olet tiemmä nauttinut siitä.

POSTIMESTARI.

Jaa, että olenko nauttinut! — Totta kai. Ja illalla pidetään taasen hauskaa. — Etkä ole sinäkään ollut minua huonompi hummaamisen taidossa. Sinä olet koko mato siihen toimeen.

HUHKINEN.

No, täytyyhän minunkin joskus laskea Barrabas irti.

POSTIMESTARI.

Tietysti, tietysti. — Jaa-a, yhtä humua on ollut tämä Helsingissä olo aamusta iltaan ja illasta aamuun, niin että pää kuhisee ja kohisee kuin vaapsahaispesä. — En jumaliste voisi sanoa, jos kysyisit, mikä viikonpäivä tänään on. Täytyy pyytää Kalliota sanomaan: »Top tykkänään!», kun tulee maanantai eteen, sillä silloin lähdetään kotiin. Ja sitten saan

taasen kuulla: »Ajatteles, mitä Eulalia-täti sanoisi kaikesta tästä!» Ja sitten katsella sitä Eulalia-tädin happamanilmeistä kuvaa. — Phyi perhana. — Mutta nyt ei ajatella, nyt vaivutaan — — mihin se Kallio aina vaipuukaan, kun hän tahtoo kaiken unohtaa? Rivieeraan tai Nivieeraan tai mikä se paikka on?

HUHKINEN.

Nivalaan. — Mutta sinä olet jo siellä, koska olet unohtanut, mikä viikonpäivä nyt on. Siellä kotona taidat pitää ne paremmin muistissa.

POSTIMESTARI.

No, totta kai. Ei ole erehdytty niiden suhteen milloinkaan. Itse muutan aina numerot leimasiimeen, jolla kirjeet merkitään. Eikä ole milloinkaan erehdystä tapahtunut. — Vanha virkamies näet. — Siunatkoon. Taivas romahtaisi varmaankin niskaani, jos minä virkatoimissani erehtyisin päivämäärästä. — — Eei, tämä mies ei erehdy.

HUHKINEN.

Mutta nyt et tiedä päivämäärästä etkä viikonpäivästä mitään.

POSTIMESTARI.

En tiedä. Enkä pidä väliäkään tietämisellä. On oikein nautinto antaa niiden mennä kerran oikein sekaisin. Minusta on kuin ne nyt olisivat joutuneet konttorimme suureen paperikoriin ja postihallitus clisi antanut oikeuden pöyhiä ne sikin sokin. — —

Ja minä pöyhin. Turkanen, kuinka minä sotken ne sikin sokin, näin ja näin. (*Tarjoilijattarelle, joka tuo toiset kaksi lasia teetä*) — Jaaha, sieltä tulee lisää trahtamenttiä: Kiitos, kultaseni.

HUHKINEN

(*hyväillen ohimenevää tarjoilijatarta*).

Kyllä sinussa nyt vain on äijää.

POSTIMESTARI.

Niin, Huhkinen, nyt ollaan Helsingissä, ollaan vapaat kuin mullivasikat laiturilla. Ei ole eukko moittimassa eivätkä paina virkahuolet. Nyt annetaan palttua virkakirjeille ja kiertokirjeille ja reverssaaleille ja protokollille ja paholaiselle ja hänen anoppilleen.

HUHKINEN.

Niin, nyt taitaisi itse postihallituksen pääjohtaja jäädä huomioon ottamatta, jos hän tällä hetkellä astuisi tähän huoneeseen.

POSTIMESTARI

(*kavahtaa äkkiä seisomaan*).

Ei, Huhkinen. Älä sinä puhu asioita, joita et ymmärrä. Sillä näetkös, näin vanha virkamies kuin minä ymmärtää aina antaa ylemmilleen sen arvon, mikä heille lain ja asetusten ja säädyllisen käyttäytymisen sääntöjen mukaan kuuluu. — — Aina. — — Ja joka tuulessa. — Jotta jos postihallituksen pääjohtaja nyt tulisi tänne, niin kunnioittaen ja kohteliaimmin ottaisin hänet vastaan ja kysyisin: »Suvait-

seeko herra pääjohtaja kärkeä jotakin?» — Mutta semmoisia asioita sinä et ymmärrä. Sinä et ole virkamies eikä sinulla ole ansioluetteloakaan. Sinä olet vain Huhkinen, vain herra Huhkinen.

HUHKINEN

(nousee kiivastuneena).

Vai vain Huhkinen! Mutta minä kysyn sinulta: Kuka se on, joka hoitaa Tukkilahden kaupungin asiat, kuka se on, jonka sana painaa enemmän kuin muiden siinä yhteiskunnassa, kuka se on, joka hallitsee Tukkilahdetä kimsuieen ja kamsuineen ja postimestariraukkoineen päivineen. — Se olen minä, näetkös, minä, Mauri Huhkinen. Ja sinun tulee osoittaa minullekin kunnioitusta — aina ja joka tuulessa.

POSTIMESTARI.

Enkä osoita. Olen virkamies ja ylemmällä asteella yhteiskunnassa kuin sinä. Aina ylemmällä asteella hamaan kuolemaan asti.

HUHKINEN.

Että viitsit. Pikkuinen pikkukaupungin postimestari sinä olet. Ei sinusta paljon tiedetä, vaikka elätkin, ja kun sinä kuolet, niin painetaan sinusta lehteen korkeintaan kymmenkunnan rivin uutinen ja sinut kuopataan hyvin hissuksissa.

POSTIMESTARI.

Kuopattakoon. Ei palkka juokse sitten enää ja ansioluettelo on silloin päättynyt.

HUHKINEN.

Mutta, näes, kun minut haudataan, niin se tapahtuu eri menoin. Palokunta, jonka ylipäällikkö olen, marssii suruharsoihin käärittynä lippuineen arkun jäljestä ja muodostaa kunniakujan, kun kirkkoon astutaan. — Päätoimitus tapahtuu näet kirkossa. — Ja sitten tulevat puheet ja seppeleet. Ajatteles vain sitä seppelten paljoutta! (*Laskee sormillaan:*) Kaugugin valtuuston seppele, rahatoimikamarin seppele, kansakoulun johtokunnan seppele, talonomistajayhdistyksen seppele. (*Mahlamäki on viimeisen repliikin aikana Huhkisen ja postimestarin huomaamatta tullut huoneeseen ja kuunnellut Huhkisen puhetta.*)

MAHLAMÄKI.

Ja kananhoitoyhdistyksen seppele. Onpas teillä hauska keskustelun aihe, ukkelit. Mitenkäs te tällaisille harhapoluille olette joutuneet. Epäilen, että olette eksyneet ottamaan viidennen lasin, sen kiukuisten maljan, poculum furoris, jonka nauttimisen oppi-isämme Laurentius Petri niin vakavasti kieltää.

HUHKINEN.

No, kun tuo postimestari on sitä mieltä, etten minä ole mikään, vaikka minä sentään olen se, joka määrään asioiden menon Tukkilahdella.

POSTIMESTARI.

Ja sellaiseen asemaan pääsee paljaalla suun soitamisella. — Mutta postimestariksi ei pääsekään.

HUHKINEN.

Vai paljaalla suun soittamisella. Nyt sinä, Roger, puhut asioista, joita et ymmärrä rahtuistakaan. Eikös puhukin, Mahlamäki?

MAHLAMÄKI.

Puhuu. Ei sitä niinkään vain Tukkilahden hallitsijaksi kohota.

HUHKINEN.

Ee-ei, postimestari. Siinä saakin soutaa ja huovata, varoa oikealla olevia kareja, ja kun niitä vältät, saat pitää vaarin, ettet toksahda vasemmalla kädellä oleviin. Ja edessäsi on vesi yhtä sakeata ja riuttaista. Saa siinä vain kryssäätä. Ja sitten ne helkatin periaatteet — rinsiipit, näetkös. Niitä pitää olla, ei muuten kelpaa hallitsemaan. Mutta kyllä minä sen sanon, että puolta keveämmäksi kävisi oloni, jos saisin olla ilman periaatteita. Sillä kun niitä täytyy olla, niin vaaditaan uskomattoman paljon kokemusta ja oveluutta voidakseen ratkaista, kuinka paljon kutakin periaatetta voi laskea näkyviin. On sentään onni, että niitä voi olla miehellä monta. Jos olisi vain yksi, niin olisi heti huutavassa hukassa. Ja sittenkin tapahtuu, että täytyy antaa palttua koko periaatehöskälle. Kun kovalle ottaa ja valta uhkaa luisua käsistä, niin ei auta muu. — Jotta sen nyt tiedät, ettei sitä sentään paljaalla suunsoitolla Tukkilahtea hallita ja pysytä sen hallitsijana.

MAHLAMÄKI.

Ei mar vain. Hommaa siinä on ja aikaa ja tarmo kysytään, kun kaikenmoisten yhdistysten toimintaa pitää johtaa.

HUHKINEN.

Ja aina väliin joutuu perustamaan uudenkin yhdistyksen.

MAHLAMÄKI.

Aivan niin, ja silloin tulee yksi puheenjohtajan toimi lisää. Sillä tavallisesti käy niin, että se, joka yhdistyksen syntysanat lausuu, valitaan sen esimieheksi. Olisi vähemmän sopivaakin, jos ei niin kävisi. (*Poukka ja maisteri Kallio tulevat.*)

POUKKA.

Kas vain. Täällä ovat jo muut Tukkilahden kaartin pojat. — Kauhean vakavannäköisin naamoin te täällä istuttekin.

MAHLAMÄKI.

Olivat joutuneet tässä pieneen sanakiistaan keskenään. — Kun minä saavuin, niin Mauri selitti kiukkuisena kuin pörriäinen, kuinka komeasti hänet joskus haudataan seppelein ja puhein.

POUKKA.

Pyh, kaikkea pitää kuulla. — Minä houkuttelen Maurin matkalle »Aallottaressa». Ja sitten annan laivan mennä karille ja me hukumme, eikä kukaan tiedä, missä luumme valkenevat. Eikä siinä tarvita

seppeleitä eikä kappeleita, vaan kaikki käy niin nätisti ja pienellä touhulla, että tuskin huomataankaan meidän poistuneen joukosta.

HUHKINEN.

Mutta minäpä en lähdekään merille sinun kansasi. — En lähde.

POUKKA.

Tee miten tahdot. Mutta emmekö voisi käydä hauskempiin asioihin käsiksi. — Tahdotteko kuulla hauskan uutisen?

KAIKKI.

No, anna kuulua.

POUKKA.

Saan ilmoittaa teille, että seuraksemme saapuu tänne tänä iltana kuuluisa varieteelaularitar — Louise Calatti.

HUHKINEN.

Louise Calatti! — Mahdotonta.

POUKKA.

Tunnetko hänet entisestään?

HUHKINEN.

En, mutta kun äskettäin kävin Helsingissä, niin puhui koko kaupunki hänestä, niinkuin se vieläkin puhuu. Ikävä kyllä en ehtinyt silloin varieteeesityk-

siä katsomaan, mutta ystäväni, kauppias Linna, kertoi, että hän on vallan hurmaava, kun hän laulaa erästä laulua ja keinuttelee somaa vartaloaan valssin rytmissä ja tanssiikin aina väliin. — Kuinka sinä olet voinut saada hänet suostumaan tulemaan seuraamme?

POUKKA.

Tunnen hyvin tämän hotellin isännän ja hän on ollut asiamiehenäni.

HUHKINEN.

Kuules, postimestari, nyt unohdetaan kaikki riidat ja pidetään oikein hauskaa kaikessa sovussa.

POSTIMESTARI.

Emme me semmoisia nyt muistele. — (*Kääntyen Poukan pouleen:*) Osanneeko hän lainkaan suomea?

POUKKA.

Kuuluu osaavan hyvin hiukan, mutta ääntää sanat hyvin kuten kaikki italialaiset.

KALLIO.

Eiköhän mahtane, kun kaikki ympäri käy, olla-kin Helsingin italialaisia. Tai ehkä voisi lyödä häneen leiman: »Made in Haukijoki».

MAHLAMÄKI.

No, no, aina sinun pitää yrittää vetää tunnelma alas.

POSTIMESTARI.

Niin, mitä sellainen oikein hyödyttää. — Vaikka yritä vain. Kyllä me silti aiomme viettää oikein turkasen hauskan illan.

POUKKA.

Niin, hauskaa me pidämme. Ja saammepa nähdä, eikö Kalliokin vielä oikein innostu ottamaan osaa iloomme. — Louise Calattin olen toimittanut teille seuraksi, illallisen olen tilannut, illallisen ja siihen kuuluvat juomat. Juhlan lähemmän järjestelyn olen jättänyt Tukkilahden seurakunnan vanhimman, Mahlamäen tottuneisiin käsiin. — Onko kaikki järjestetty, Mahlamäki?

MAHLAMÄKI.

On. *(Osoittaen kädellään pöytää, jonka palvelijat viimeisen keskustelun aikana ovat kattaneet ja asettaneet sille totilasit, pullot, vesikannut, vichy-vesipullot, sokeriastiat ja viinikarahvin neiti Calattia varten.)* Tuossa näet alun.

POUKKA.

Hyvä on. Nyt ne saavat tulla milloin hyvänsä, ja sitten me alamme heti. Mutta muistakaakin, että meillä on nainen seurassamme. Varsinkin sinä postimestari et saa remuta liiaksi. Sinulla on taipumusta siihen, ja kun lisäksi olet ollut niin lyhyeen liekanuoraan sidottuna siellä kotona, niin pakkaa tämä

täydellinen vapaus nyt saattamaan sinut oikein riehakkaaksi.

HUHKINEN.

Niin, koetakin pitää hyppyesi siivolla, jos niinkuin sattuisi sinun vieraskumppaniksesi kaunotar.

POSTIMESTARI.

Kaikki tässä rupeavatkin siivouden valvojiksi. Hoida omat hyppyesi vain. — Niin, niin, kyllä sinut tunnetaan.

POUKKA.

Emme voi jättää sattuman varaan, miten pöydän ääreen sijoitutaan. Ja koska minä olen isäntänä näissä kesteissä, niin pyydän saada järjestää istumapaikat seuraavasti: Pöydän päässä istun minä, minun vasemmalla puolellani Mauri, hänen vieressään neiti Calatti ja neidin toisella puolella istuu tarpeellisena vastapainona Kallio. Toisella puolella pöytää istuu lähinnä minua neiti Calattin impressaario, eno ja säestäjä Caesar Mayer, hänen vieressään Mahlamäki vastapäätä neiti Calattia ja Mahlamäen vieressä postimestari. — Onko hyvä näin?

KAIKKI.

On, on!

MAHLAMÄKI.

Ja minä olen kortilla merkinnyt paikkanne, joten teidän ei tarvitse muistianne rasittaa.

POSTIMESTARI.

Hyvät ystävät. Minä sanon ensin, että eläköön Poukka. Eläköön! (*Huudetaan 3 kertaa eläköön.*)

POUKKA.

Kiitoksia, kiitoksia. Ehkä siis käydään pöytään.

MAHLAMÄKI

(*joka on kurkistanut ulos käytävään vievästä ovesta*).

Ei, ei. — He tulevat nyt juuri.

MAYER (*alias Jaatsi*).

Guten Abend! Hyvä pääve. Olla ilonen näke te, kapitäin. — Ooh, meine niece, sisartytär, sängerin Louise Calatti. Und diese anderen Herren — palvelia — Mayer — ja minu sisartytär sängerin Louise Calatti. — Kiitoksia — (*Yleinen esittely.*)

HUHKINEN

(*hiukan epäroityään tarjoo käsivartensa signora Calattille*).

Pitte, pitte. —

POUKKA

(*osoittaen paikkaa Mayerille. Huhkinen taluttaa neidin paikalleen*).

Tehkää hyvin ja istukaa ja laittakaa lasinne kuntoon. (*Kaikki valmistavat juomansa, Huhkinen täyttää neiti Calattin lasin. Tukki-lahtelaiset alkavat vetää kotoista ryyppylauluaan: hei hei ja hei, nyt se otetaan, mutta Mahlamäki nousee ylös huutoen käsil-*

lään ja katkaisee laulun sopimattomana tässä seurassa.) — Ja nyt: Terve tuloa, ihana neiti, vaatimattomaan illanviettoomme. Terve tuloa signor Mayer! Terve, Tukkiiahden miehet!

NEITI CALATTI (*alias Eulalia*).

Kiitoksia capitäin. (*Huhkiselle.*) — Ole siivistynyt ihmise das finnische Volk.

HUHKINEN.

Jaa, jaa, wir kermaan, nicht monkool.

MAYER

(*kohottaen lasinsa Poukalle*).

Prosit. — Hyvä kaupunk olla Helsinki, olla Soomi hyvä maa. Me tulla tämä reisu mine ja minu sisarytär monta kaupunki kattoma ja singen laulu tekemä Soome maa.

HUHKINEN.

Sepä hauskaa. Tulkaa meidänkin kaupunkiimme. Tulkaa kaikkiin mokomin.

MAYER.

Onko olla yksi suuri kaupunki, diese Stadt?

KALLIO.

Noin 12 000 asukasta. Die Einwohnerzahl cirka zwölftausend.

MAYER.

Ooh. — Mikä olla nimi?

HUHKINEN.

Tukkilahti.

MAYER

(ottaa muistikirjan lompakostaan).

Warten Sie. — Jaaha Tukilatti. Me tulla sinne, minu niece, suuri sängerin Louise Calatti ja mine, yksi maailman berühmtester impressario Caesar Mayer.

HUHKINEN.

Terve tuloa. Sepä vasta hauskaa. — Kuulitko, postimestari?

POSTIMESTARI.

Kuulin kyllä. Mutta mitä hyötyä minulla on siitä. Ei Edla kumminkaan laske minua sellaisiin huvituksiin.

MAYER.

Mite sanoo der alte Postmeister. — Ei tahdo, me tulla.

HUHKINEN.

Tahtoo, tahtoo, mutta hänellä on ankara rouva. Frau kova.

MAYER.

Aah — bedauere, Herr Postmeister.

LOUISE

(kääntyen Mayerin puoleen):

Warum?

*(Neiti ja Mayer puhuvat hiljaa hetkisen keskenään.
Sitten kääntyen postimestarin puoleen:)*

Ooh, mine valitta. *(Menee lasi kädessä postimestarin luo, kilistää hänen kanssaan, laskee kätensä hänen kaulaansa, suutelee poskelle ja sanoo:)* Setä rukka.

POSTIMESTARI

(nousee).

Ei se ole rukka, jonka kaulaan Louise Calattin käsivarsi kiertyy. — Maljanne, rakastettava neiti. *(He juovat, jonka jälkeen postimestari suutelee neidin kättä vähän liian kauan.)*

HUHKINEN.

Muista varoitus.

MAHLAMÄKI.

Älä sinä, Mauri, sekaannu minun kaitsijatoimeeni. Kyllä minä tiedän, milloin minä kuhertelun katkaisen.

POSTIMESTARI

(neiti Calattille, joka on siirtynyt entiselle paikalleen):

Oi, neiti Louise Calatti. Jos tietäisitte, kuinka teitä ihailen ja kuinka olen teitä ihailut siitä asti kuin olen kuullut puhuttavan teidän laulustanne, tuosta ihanasta laulusta, joka alkaa: ... — niin, kuinka se alkaakaan? Huhkinen, muistatko sinä, miten se alkaa?

HUHKINEN.

En, en minä muista, mutta ihana se on.

LOUISE.

Olla vissi se laulu kun mine tanssi näin. (Nyökäyttää päätään Mayerille, joka menee pianon ääreen soittamaan näytelmään kuuluvan laulun alkusoiton, jonka mukaan Louise tanssii. Tanssin päätyttyä hän huomaa, että kengännauhansa on kirpoutunut auki. Hän katselee istumapaikkaa, mutta sitten hän päättävästi istuutuu Kallion syliin, nostaa toisen jalkansa Huhkisen eteen pöydälle ja sanoo:) Auki solmu, s'il vous plaît.

POSTIMESTARI.

No, Huhkinen, mitä haparoit! Eikö siitä synny solmua? (Neiti C. käy, sitten kun solmu on sidottu, istumaan paikalleen ja Kallio närkästyneen näköisenä puhdistaa rinnustaansa.)

MAHLAMÄKI.

Älä sinä, postimestari, sekaannu minun kaitsija-toimeeni. Kyllä minä lopetan kuhertelun, milloin sen tarpeelliseksi havaitsen.

POUKKA.

Nyt minä pyydän, että me siirrymme tuonne ruokasaliin. Siellä odottaa meitä cocktail ja valmiiksi katettu pöytä. Mutta, rakastettava neiti Calatti, uskaltaisinko pyytää, että te, ennenkuin istumme pöytään, laulaisitte lempilaulunne?

LOUISE

(Mayerille):

Mite hen sano?

MAYER

(alkaa soittaa laulun valssisäveltä):

Singen Sie, bitte.

LOUISE

(laulaa):

Te miekkoset luulette ain',
 ett voima ja mahtavuus mainen
 on teidän, mut uskokaa vain:
 On maailman valtiassain nainen,
 hän valtasi sen tilanteen
 jo hetkinä aikamme koiton.
 Ma täydennän naisvallan voiton,
 ma neitonen varieteetin.

Kerto:

Kun nostelen
 ma helmaa vaaksan verran,
 ja tenhoten
 luon teihin katsehen,
 niin vangitsen
 ma luomakunnan herran,
 ja sormissain
 hän on kuin vaha vain.

(Jälkisoiton aikana on postimestari innostunut tanssimaan signora Calattin kanssa. Viimeisten tanssien aikana hän lankee toiselle polvelleen neiti C:n eteen ja suutelee tämän kättä. Samassa silmänräpäyksessä kuuluu ovelta pientä rähinää johtuen siitä, että palvelija tekee vastusta eräälle huoneeseen pyrkivälle.

Mutta vastustuksesta huolimatta töytäytyy huoneeseen postimestarin rouva täydessä matkapuvussa, kapsäkki kädessä.)

POSTIMESTARIN ROUVA.

Roger!!! *(Postimestari luikkii pois huoneesta ja Mahlamäki sukeltautuu pöydän alle. Postimestarin rouva jatkaa kääntyen pöydän ääressä istuvan puoleen:)* Vai tämmöistä elämää te vietätte, kun pääsette irti Tukkilahdesta. Ja sinäkin, Mauri, sinä ulkokullattu elostelija! Mutta tämän saat kalliisti maksaa. Mahlamäki on ainoa, joka ei ole antautunut tämmöiseen irstauteen. — Ja te, neiti, menkää pukeutumaan! *(Purjehtii juhlallisena pois.)*

MAYER

(hetken kuluttua ja katsellen ympärillään olevia pelästyneitä naamoja):

Kuka hän oli?

MAHLAMÄKI

(nousten pöydän alta esille):

Das war der Crocodil.

LOUISE.

Aah — der Crocodil!

III NÄYTÖS.

Sama huone kuin ensimmäisessä, mutta viereisiin huoneisiin johtavat ovet ovat auki. Esiripun kohotessa rouva Huhkinen järjestelee yhtä ja toista huoneessa. Hetken kuluttua tulee kapteeni Poukka.

POUKKA.

Hyvää päivää, Anna. Kuinka täällä jaksetaan?

ROUVA HUHKINEN.

Aina hiljälleen sitä eletään, vaikka onkin tässä levottomuutta ja rauhatonta ollut nämä kolme viimeistä päivää. Toisin sanoen siitä asti kuin te Helsingistä palasitte. — Ja illalla kai täällä ompeluseuran kokouksessa vasta rymyli nouseekin, kun se Edla on luvannut kertoa, mitä hän Helsingissä sai kuulla ja nähdä teistä.

POUKKA.

Vai niin, vai niin. Ihan laskelmieni mukaan luistavat asiat. Mutta ei se Edla häikäile, kun hän juuri täällä teillä aikoo laukaista sen ammuksen, joka auttamattomasti kaataa Maurin.

ROUVA HUHKINEN.

Semmoinen hän on aina ollut. (*Poistuu. Kyllikille, joka samassa tulee:*) Aivan niin, ala pyyhkiä pölyä täältä.

KYLLIKKI

(*esiliina edessä ja tomuviuhka kädessä.*)

Kyllä, äiti. (*Kääntyen kapteenin puoleen:*) Kas vain, eno. Hauskaa nähdä sinutkin taas.

POUKKA

(*tulee ojennetuin käsin Kyllikkiä vastaan.*)

Niin, niin, en ole ehtinyt, en ...

KYLLIKKI

(*pannen kätensä selän taakse:*)

Ei, ei. Kädet ylös tai taskuihin, sanon minä. Ei minun sovi käydä käsi kääreessä tänä iltana. — Kas noin. (*Syleilee ja suutelee poskelle kapteenia, joka seisoo kädet takin taskuissa.*) Jaaha. Sinä kävit sitten Helsingissä?

POUKKA.

Kyllä. Käväisen siellä pikimmiten.

KYLLIKKI.

Tapasitko paljon tuttaviam?

POUKKA.

Ainahan niitä tapaa. Ja olihan meitä siellä koko liuta tukkilahtelaisiakin samaan aikaan. — Kallion

seurassa minä enimmäkseen olinkin. Minä pidän hänestä aina enemmän ja enemmän.

KYLLIKKI.

Vai niin. — Minä en pidä ollenkaan hänestä.

POUKKA.

No voi nyt turkanen sentään. — Ja te olitte sentään aina niin hyviä ystäviä.

KYLLIKKI.

Niin, se oli silloin ennen.

POUKKA.

Voi heikkari. Vai silloin ennen. Mutta muistaakseni olitte erinomaisen hyvissä väleissä vielä päivää ennen kuin Helsingin matkalle lähdimme.

KYLLIKKI

(kiivaasti).

Niin olimmekin. Mutta se oli silloin, se. Minulla on nyt vallan toinen käsitys Kalliosta — maisteri Kalliosta.

POUKKA.

Vai niin. Vai maisteri Kalliosta. Mikä on saanut ajatuksesi hänestä näin muuttumaan?

KYLLIKKI

(hetkisen emmittyyään).

Kuules, eno, mitä sinä pitäisit sellaisesta henki-

löstä, joka käyttää hänelle uskottua luottamustointa omien pyyteittensä perille ajamiseen ja samalla pitää hänelle uskotun asian ajamatta?

POUKKA.

Sanon suoraan, että sellainen ihminen on per... on peräti kelvoton.

KYLLIKKI.

Aivan niin. Samaa mieltä olen minäkin.

POUKKA.

Mutta, rakas Kyllikki. Eihän Kallio ole sellainen mies.

KYLLIKKI.

(painavasti).

Juuri sellainen hän on.

POUKKA.

Olisi hauska kuulla, mihin tämä väitteesi perustuu.

KYLLIKKI.

(hetkisen mietittyään).

No niin. Voinhan sen sinulle kertoa. — Näetkös, äiti pyysi Kallion koettamaan taivuttaa isää suostumaan Einoon ja minun kihlaukseen ja Kallio lupasi tehdä parhaansa. — Mutta tiedätkö, miten maitteri Kallio toimitti tämän asian? Hän kosi minua itselleen. — Mitäs sanot nyt?

POUKKA

(*naurda täyttä kurkkua*).

Minä nauran. Kuule, Kyllikki kultaseni, lyö minua selkään, etten tukehdu nauruun. — Tämä on niin hassua. — Kallio on vallan syytön.

KYLLIKKI.

Vai syytön hän on. — Kyllä te miehet olette kamalaa sakkia. — Kehtaatkin, eno, puolustaa häntä vielä.

KALLIO

(*kapteenille*).

Hyvää päivää. — Hyvää päivää, Kyllikki. (*Kyllikki nyökkää tuskin huomattavasti päätään ja puuhailee keskeytymättä pölyn pyyhinnässä.*) — Onko isäsi kotona? — No, mikä sinun on? Mikset tervehdi minua ja mikset vastaa? — Oletko suuttunut minuun?

KYLLIKKI.

Ei, ei isä ole kotona, mutta kyllä kai hän pian tulee.

KALLIO

(*kääntyen kapteenin puoleen*).

Mikä tyttöä vaivaa?

POUKKA.

Hän on vihainen sinulle. (*Nauraa.*) Olet kuumemma yrittänyt kähveltää hänet siipaksesi, kun sinun piti toimittaa hänet Ejinon kihlatuksi.

KALLIO.

Minä! — Olenko minä yrittänyt sellaista?

KYLLIKKI.

Olette. — Maisteri Kallio on todellakin tehnyt itsensä syypääksi sellaiseen kierouteen.

KALLIO.

Vai on maisteri Kallio tehnyt sellaisen rikoksen. — Oikeinko totta tahdot syyttää minua sellaisesta.

KYLLIKKI.

Onhan se totta. (*Itkee ja aikoo poistua.*)

KALLIO

(*tarttuu Kyllikin käsivarteen.*)

Ei, älä lähde. — Tämäpä vasta juttu on. — On kyllä totta, että isäsi, jolla aina on kiire, luuli minun kosivan omasta puolestani, kun kävin hänen puheillaan Einon ja sinun asiamiehenä ja etten kiireellisen Helsingin matkani tähden ehtinyt hänen väärinkäsitystään oikaisemaan.

KYLLIKKI.

Siinä sen nyt kuulet, eno.

KALLIO.

Mutta kun Helsingissä tapasin isäsi, niin selitin hänelle asian. Hän kai ei ole muistanut ilmoittaa siitä sinulle.

KYLLIKKI.

Ei ole muistanut puhua näin tärkeästä asiasta.

KALLIO

(*kiivastuen*).

Vai niin. Sinä näyt epäilevän yhä vielä. Mutta ei sinun kauempaa tarvitse syyttää minua kieroudesta ja oman edun tavoittelemisesta, sillä sanon nyt tässä enosi kuullen, etten huolisi sinua vaimokseni. — En, vaikka mikä olisi.

KYLLIKKI.

Vai niin. — Kuulitko, eno, kuinka hirveästi hän loukkasi minua. (*Purskahtaa itkuun.*) Voi, voi sentään. Ja minä kun pidin niin kovin sedästä — — maisterista. (*Lyyhistyy tuolille.*)

KALLIO.

Tästäpä vasta soppa syntyi — (*kääntyen kapteenin puoleen*) Mitä minun nyt pitää tehdä?

POUKKA.

Piru sen tietäköön. — He ovat nyt tuommoisia. — Naiset, tarkoitan. Puhut sinne tai tänne, niin pääsi puhki puhut, kun ne tuolla päällä ovat. — Perhanan naiset.

KYLLIKKI

(*iakkaa silmänräpäyksessä itkemästä ja nousee tuolilta seisoaalleen. Suutuksissaan.*)

Kuinka eno sanoi?

POUKKA.

Sanoin, etten oikein ymmärrä sinua.

KYLLIKKI.

Etpäs sanonut. — Älä koetakaan rimpuilla. Sinä sanoit: Perhanan naiset!

POUKKA.

No niin. Niin sanoinkin.

KYLLIKKI.

Hyi sentään sinua! — Jaa-a, kyllä te olette yhtä hyvät, te molemmat.

KALLIO.

Mutta olemmehan koettaneet auttaa sinua kaikin tavoin ja ajaa asiaasi parhaan ymmärryksemme mukaan.

POUKKA.

Ja onnistuneetkin vallan mainiosti yrityksissämme. — — Saat nähdä, että tässä asiat kääntyvät pian vallan toiselle tolalle.

KALLIO.

Aivan niin. Kyllä ne pian paranevat.

POUKKA.

Paranevat ne. Näetkös, Kyllikki, me olemme nyt saaneet asiat siihen karsaaseen, että isäsi pian ottaa

tai oikeammin joutuu ottamaan eron valtuustosta ja sitten vähitellen kaikista kunnallisista luottamustoimista ja sitt...

KYLLIKKI

(keskeyttäen).

Mitä! — Isäkö eroaisi valtuustosta ja kunnallisista toimista. — Ei, se ei saa tapahtua. Hänellä pitää olla vaikutusvaltaa, kun täällä Tukkilahdessa piakkoin tulee oikeusraatimiehen vaali. Tiedättehän, että Eino aikoo hakea sitä virkaa ja sille toivolle, että hän sen saa, olemme rakentaneet kodin perustamisen hankkeemme.

POUKKA.

No, voi sun perhana sentään. Kuulitko, Kallio?

KALLIO.

Kuulin. — Aina parempaa ja parempaa.

POUKKA.

Ja nyt ovat sitten kaikki hommamme päin helkarin tuuttia.

KALLIO.

Niin, sellaista se on tässä maailmassa. Kun hyvää koetat tehdä, niin saat pahaa aikaan.

POUKKA.

Aivan niin. Kun saatat äidin asiat järjestykseen,

niin menevät tyttären asiat vinoon. — Jaa-a. En minä enää ymmärrä, mitä tässä nyt on tehtävä.

KYLLIKKI.

Ei kait siinä paljon mietittävää ole. Kun olette sekoittaneet vyhdin, niin selvitätte sen myöskin. Vaaditte yksinkertaisesti, että isä peruuttaa eronpyyntönsä ja toimitatte, että hän tulee edelleen valituksi valtuustoon. Ja siihen asti: Hyvästi, hyvät herrat. Minun täytyy lähteä toimiini. *(Poistuu.)*

POUKKA.

Helkatti sentään. — Kuulitko ja näitkö?

KALLIO.

Kyllä. Kyllä kuulin ja näin. Ovat ne vain ihmeellisiä luoja luomia, nuo naiset. Vain kuukausi takaisin tuo Kyllikki vielä oli lapsellinen tytöntyyppä, oikea backfischin perikuva ja nyt hän on täysin kehittynyt nainen. Valmis sormien päitä myöten.

POUKKA.

Juu juu. Kyllä ne ovat kerrassaan vallan pirullisen mutkikkaasti kokoonpantuja mööpeleitä, ne naiset. — Kuulitko, millaisen työohjelman hän meille antoi? — Isän pitää peruuttaa eronpyyntönsä ja meidän on toimitettava niin, että hän uudelleen tulee valituksi valtuusmieheksi. — Turkasen yksinkertainen juttu hänen mielestään, mutta todellisuudessa julman kiperä. En minä vain ymmärrä, miten me sen

saamme aikaan. Sillä kyllä minä sen Maurin kunnian laivan niin piukkaan karille olen ajanut, että sitä on vaikea siitä irroittaa.

KALLIO.

Sinä ajanut sen karille! Mitä tarkoitat?

POUKKA.

Tarkoitan sitä, että panin toimeen ne kemut siellä Helsingissä siinä toivossa, että kävisi juuri niin, kuin nyt on käynyt. Järjestin ne niin, että niistä piti syntyä Maurille epäedullisia jälkipuheita.

KALLIO.

Viritit toisin sanoen ansan Maurille ja meille kaikille.

POUKKA.

Aivan niin.

KALLIO.

Sinäkö siis toimitit postimestarin rouvan yllättämään meidät?

POUKKA.

En. — Sitä syntiä en sentään tehnyt. Olin tilannut Tukkilahden parhaimman juorukellon, kauppias Topi Tolosen saapumaan kesteihin, kun ilo kohoaisi ylimmillään. Mutta sattumalta tulikin Edla. Ja jo ennen häntä.

KALLIO.

Olen vallan hämmästynyt ajatellessani menette-
lyäsi. Sinähän olet koko juonien punoja.

POUKKA.

Niin taidan olla.

KALLIO.

Ja siihen nähden sekä huomioon ottaen sen seikan,
että olet antanut näin rumasti tarkoituksen pyhittää
välikappaleet, täytyy minun leimata keksintösi häikäi-
lemättömäksi ja jesuiittamaiseksi ja ...

POUKKA.

Ja kommunistiseksi ja polshevistiseksi ja ... anna
tulla vain, mitä pahinta maailmassa on. — Mutta minä
olen toiminut sinä aikana kuin sinä vain olet
istunut ja toivonut, että asiat järjestyisivät.

KALLIO.

Niin, sinä olet toiminut. Ja nyt tulee rangaistus
pahoista teoistasi. Nyt saat kääntää kelkkasi ihan
vastaiseen suuntaan. Mauri on taasen saatettava kun-
niaansa, koska Kyllikki niin tahtoo.

POUKKA.

Aivan niin. Ja siinä kysytäänkin keksimiskykyä.
— Kuules, Kallio, älä viitsi siinä kiukutella menneistä
asioista, vaan aletaan tuumia, miten tämä järjestetään.

KALLIO.

No, niin, tuumitaan, tuumitaan.

KYLLIKKI

(*tulee*).

Jaaha, joko olette keksineet keinon selvittää vyhdin, jonka olette sekoittaneet.

KALLIO.

Ei vielä, mutta koetetaan.

POUKKA.

Ei ole vielä keksitty, mutta ankarasti aprikoidaan, tuimasti tuumitaan asiaa. Ja eiköhän tuo järjestyne.

KYLLIKKI.

Järjestyy se. Sen täytyy järjestyä. Varsinkin kun minä itsekin olen ryhtynyt erinäisiin toimenpiteisiin.

POUKKA.

Sinä! — Mihin toimenpiteisiin?

KYLLIKKI.

Se on minun salaisuuteni. — Mutta kyllä te sentään olette kovin kilttejä, kun tahdotte auttaa minua. — Olin äsken tyhmä ja häijy teitä kohtaan. Nyt minä jo olen antanut teille anteeksi kaiken, mikä minua äsken suututti. Sinullekin, setä Kallio, kun vain kadut ja pyydät anteeksi. — Ei naista saa sillä lailla kohdella. — (*Menee Kallio luo ja nojautuu hänen*

rintaansa.) — Niin, ja kyllä kai sinä sentään olisit hyvin mielelläsi kihloissa minun kanssani.

KALLIO

(hämillään ja avuttoman näköisenä).

No, mitä sinä nyt tuommoisia kyselet?

KYLLIKKI.

Muuten vain. — Etkö todellakaan sentään tahtoisi minua omaksesi?

KALLIO

(katsoo hätääntyneenä kapteeniin).

Tahtoisin, tahtoisin.

KYLLIKKI.

Mikset puhunut ennen tästä. Nyt on Eino ehtinyt jo viedä minut. — Ai helkatti, minulla on piparikakut uunissa. Kun eivät vain olisi palaneet.

KALLIO

(pyyhkii hikeä otsaltaan).

Sitä tyttöä. — Oikein umpikujaan pakotti minut.

POUKKA.

Kyllä vain. Kosimaan pakotti ja rukkaset antoi.

POSTIMESTARI

(tulee).

Hyvää päivää. Mitäs te täällä noin nolon näköisinä istutte. — Onko Huhkinen kotona?

POUKKA.

Ei ole.

POSTIMESTARI.

Sepä ikävää. Mahtaneeko tulla pian? Minulla ei ole muuta kuin tunti vapaata aikaa. — Ajatelkaa, yksi vaivainen tunti. Ja minun pitäisi välttämättömästi saada tavata Mauri.

KALLIO.

Kai hän ennen tunnin kuluttua saapuukin kotiin. Niin ainakin kotiväki luulee. Mutta mihin sinun on kiire tunnin perästä? Onhan postikonttori jo suljettu täksi päiväksi.

POSTIMESTARI.

Eihän tässä hätää olisikaan, jos olisi vain postikonttori hoidettavana. — Nyt on minulla lisäksi vielä se kissa niskoillani.

POUKKA.

Mikä helkkarin kissa se on?

POSTIMESTARI.

No, se Filou tietysti.

KALLIO.

Mahtaa olla hieno kissa, koska on ranskalainen nimikin sillä. — Milloinka teillä on niin ranskalaisiksi tultu?

POSTIMESTARI.

Ei meillä sen ranskalaisempia olla kuin ennenkään. Suomen kielellä meillä kotiripitys käy, niinkuin tähänkin asti.

KALLIO.

Niin kai, niin kai. Mutta asiaan. — Mitä sinulla on kissojen kanssa tekemistä?

POSTIMESTARI.

Odottakaa. Kyllä kerron. Ohhoh sentään. Antakaas, kun ensin panen tupakaksi. — Kas niin. — Niin nähkääs, se Filou on täti Eulalian kissa, joka nyt on täysihoidossa meillä. Edla kutsuttiin sähkösanomalla Helsinkiin sitä noutamaan tänne. Sähkösanoman mukaan hänen olisi pitänyt lähteä Helsinkiin vasta niinkuin eilen, mutta kun sähkösanoman alla oli nimi Eulalia, niin luuletteko, että hän malttoi odottaa, vaan lähti tietysti suinpäin matkalle ja ...

KALLIO.

Aivan niin, ja yllätti meidät.

POSTIMESTARI.

Niin juuri. — Se oli kamala juttu.

POUKKA.

No, kuinka sen ottaa.

POSTIMESTARI.

Et puhuisi noin, jos olisit minun vaatteissani. —

Niin, meidät hän yllätti, mutta täti Eulaliaa hän ei saanut tavata. Täti Eulalia oli matkoilla ja muuan vanha rouva, joka oli kotolaisena, ilmoitti, että Eulalia toivoi Edlan ottavan Filoun, sen kissan raadon, hoitoonsa siksi aikaa kuin täti Eulalia tekee matkan Italiaan.

POUKKA

(vilkkaasti).

Ja nyt on kissa teillä?

POSTIMESTARI.

On se meillä, se vietävä! — Nyt minulla on kaksi mörköä aina vastassani: täti Eulalia ja täti Eulalian kissa. — Nyt en saa enää olla iltaisin teidän seurassanne, ei, minun täytyy mennä varhain ehtoolla maata, sillä Filoun yörauhaa ei saa häiritä. Jos joskus olen hyvällä päällä ja vihellän, niin Edla huutaa kohta: »Älä herran tähden, Roger, Filou ei pidä tuosta, etkö näe, kuinka se räpyttää korviaan.»

KALLIO.

Kylläpä olet tuhannen kiipelissä. — Tappaisit koko kiusan kappaleen.

POSTIMESTARI.

Älä puhu semmoisia. Kyllä minun sitten huonosti kävisi.

POUKKA

(joka on istunut ajatuksiinsa vaipuneena viimeisten vuoropuhelujen aikana, kivahtaa seisoalleen).

Niin se vyhti selviää. Jopas keksin sen. — Hyvästi Kallio, hyvästi postimestari.

KALLIO.

Mikä sinuun on mennyt?

POUKKA

(*eteisen ovella*).

Älä kysele. — Pian saat nähdä.

POSTIMESTARI.

Mikä kiire Poukalle tuli? — Mihin hän mahtoi lähteä tuommoisella touhulla? — Eikä Mauria vain kuulu kotiin tulevaksi. — Ja minulla ei ole enää pitkältä vapaata aikaa. — Tiedätkö, missä Mauri on?

KALLIO.

Tiedän kyllä. Kansakoulun johtokunnan kokouksessa.

POSTIMESTARI.

Ei hän sieltä sitten pian heltiä. Kyllä on parasta, että lähden sinne Mauria tapaamaan. — Hyvästi siis vain.

KALLIO.

Ei, ei. Odotappas, minä lähden mukaan. Minulakin on Maurille asiaa. (*Poistuvat.*)

EINO

(*tulee Kyllikin seurassa vasemmalta*).

Ja hän lupaa varmaan saapua tänään tänne?

KYLLIKKI.

Ihan varmaan. (*Ottaa kirjeen taskustaan.*) Täytynee siis antaa sinun lukea kirje, että rauhoitut. — Siitä käy selville, että olen sinua kovin kehunut Eulalia tädille, mutta ei sinun tarvitse ottaa kehumistani täydestä. (*Laulaa hyräilee ja puuhailee kirjoituspöydän ääressä. Eino istuu kirjahyllyn viereen lukemaan täti Eulalian kirjettä. Hetken päästä saapuu Eulalia.*)

EULALIA

(*tervehtii Kyllikkiä, joka on rientänyt vierasta vastaan.*)

Sinä olet varmaan Kyllikki. Hyvää päivää.

KYLLIKKI.

Olen kyllä Kyllikki ... Mutta anteeksi, rouva — En ... en tunne.

EULALIA.

Olen Eulalia. — — Tulin nyt tänne, kuten kirjeessäni lupasin.

KYLLIKKI.

Eulalia ... Mikä Eulalia?

EULALIA.

Se Eulalia tietysti, jolle kirjoitit. Setä Henrikvainajan leski.

KYLLIKKI.

Minä en ymmärrä. — Olen saanut teidän ulkonäöstänne vallan toisen käsityksen. Oletteko todellakin täti Eulalia? Se oikea täti Eulalia?

EULALIA.

Olen, olen!

KYLLIKKI.

Mutta olette niin nuori.

EULALIA.

Minä näytän nuoremmalta kuin todellisuudessa olen. — Ja sitä paitsi menin ensi kerran nuorena naimisiin.

KYLLIKKI.

Sanoitte: ensi kerran naimisiin. Oletteko ollut jo kaksi kertaa naimisissa?

EULALIA.

En ole ollut, vaan olen toista kertaa naimisissa. Olemme häämatkalla, mieheni ja minä.

KYLLIKKI.

Sepä hauskaa. No, te olitte siis tyytyväinen ensimmäiseen avioliittoon, koska menitte toisen kerran naimisiin?

EULALIA

(hetken mietittyään):

Kyy-yllä. — Mutta palatkaamme sinun asiaasi. —

Oli onni, että tapasin sinut näin. Se sinun kihlauksesi on järjestettävä. Siinä ei auta mikään. — Ja sinä olet kovin ihastunut Einoosi? Taitaa olla komea poika?

KYLLIKKI

(teeskennellen välinpitämättömyyttä):

Onhan tuo muutamanlainen.

EULALIA

(naurahtaen):

Ohoh — miten välinpitämättömästi sanoit tuon!

KYLLIKKI.

Minulla on siihen erityiset syyt.

EULALIA.

Mitkä syyt? — Joko olette riitaantuneet?

KYLLIKKI.

Ei. Sovinnossa me elämme. Mutta minä tiedän, ettei ole hyvä kehua tulevia aviomiehiä heidän kuultensa. — Eino istuu nimittäin tuolla kirjahyllyn luona.

EULALIA.

Siunatkoon. — Minä luulin, että olimme kahden kesken. *(Menee Einoon luo ja tervehtii häntä.)* Nyt ei siis tarvita mitään sen enempää esittelyä. Hauska tutustua teihin.

EINO.

Minulle vielä ilahduttavampaa.

EULALIA.

Kun oikein asiata ajattelen, niin on parempikin, että te tunnette asiat yhtä perinpohjin kuin Kyllikki-kin. — No niin, Kyllikki. Minä olen ajatellut saattaa sinun isäsi oikein hyvälle tuulelle tänä iltana, ja kun mies on hyvällä tuulella, niin saa hänet helposti taipumaan mielensä mukaan. Silloin sulhasesi kosii sinua, ja minä takaan, että kaikki käy hyvin.

KYLLIKKI.

Mutta miten voit saada isän hyvälle tuulelle?

EULALIA.

Olen päättänyt panna täytäntöön Henrik-vainajan säädöksen määräykset. Henrik oli nimittäin rikas ja kuolemansa edellä hän pyysi minun, koska avioliittomme oli lapseton, luovuttamaan omaisuudestamme ainoille elossa oleville sukulaisilleen, kahdelle serkulleen: sinun isällesi, Kyllikki, ja tati Edlalle, 10 000 dollaria kummallekin.

KYLLIKKI.

No, kyllä täällä sitten juhla tulee. — (*Kääntyen Einoon puoleen:*) 10 000 dollaria on kai paljon Suomen rahassa?

EINO.

On se paljon.

KYLLIKKI

(*joka on käynyt mieltivän näköiseksi*):

KYLLIKKI.

Kyllä vain isä tästä hyvälle päälle tulee ja kaikki olisi hyvin päin, jos ei vain sitä Helsingin kommelusta olisi ollut.

EULALIA.

Mikä juttu se sitten on?

KYLLIKKI.

No, kun nämä Tukkilahden herrat, isäni — — Ei, selitä sinä, Eino.

EINO.

Niin. — On levitetty kaupungissa sellaista juttua, että Kyllikin isä, postimestari, kapteeni Poukka, Kyllikin eno ja maisteri Kallio äskettäin Helsingissä käydessään olisivat viettäneet pahaa elämää erään varieteelaularajattaren seurassa ja tämän lankeemuksen tähden aiotaan jättää Kyllikin isä valitsematta uudelleen valtuustoon.

KYLLIKKI.

Ja meille, Einolle ja minulle, on tärkeää, että hän pysyy valtuustossa — —

EULALIA

(purskahtaa nauruun).

Kylläpä on hassua, tämä — Niin sanomattoman hassua! Se varieteelaularajattari nähkääs — nähkääs, olin minä.

EINO.

Te?

KYLLIKKI.

Sinä Eulalia.

EULALIA

(hilliten nauruaan).

Niin juuri minä. Enosi oli tahtonut välttämättömästi saada varieteelaularajattaren seuranpitäjäksi heille ja oli jo tilannutkin yhden. Mutta hän sai viime tingassa esteen ja huvin vuoksi minä silloin päätin esiintyä varieteelaularajattarena. He eivät vielääkään tiedä, että varieteelaularajattar olin minä. — Ja älkää tekään puhuko mitään siitä vielä.

KYLLIKKI ja EINO.

Emme, emme.

EULALIA.

Minä sain heti tietää, keitä he olivat, ja kun olin tällaisessa hahmossa esiintynyt, niin en voinut enää kohdata postimestarin rouvaa, vaikka olin pyytänyt häntä saapumaan pääkaupunkiin.

KYLLIKKI.

Ja nyt tapaat hänet kuitenkin.

EULALIA.

Niin, minun täytyi tulla, kun sinun asiiasi oli järjestettävä. — Olisin muuten lähtenyt Italiaan heti,

kohtaamatta postimestarin rouvaa. — Kiireessä en keksinyt parempaa neuvoa kuin toimittaa erään tuttavani kissan hänen hoidettavakseen. — Ja nyt tulee oikein hauska tavata heidät kaikki taasen. Älkää ilmoittako heille, kuka olen.

EINO.

Ei puhuta mitään, kuka oli varieteenainen, mutta kun se olittekin te, niin on kaupungissa liikkunut huhu muuttunut joutavaksi juoruksi, ja nyt minä lähden ryhmäkokoukseen. Siellä valitaan paraikaa valtuusmiesehdokkaat ja nyt minulla on sellaiset aseet kädessäni, että voin ajaa setä Huhkisen ehdokkuuden loistavasti voittoon. Näkemiin siis.

EULALIA.

Ja minä lähden pukeutumaan. Pian tavataan siis taasen. (*Kyllikki seuraa Eulaliaa eteiseen. Puhelin soi.*)

KYLLIKKI.

Huhkisella. — Ei. Eulalia täti lähti vastikään täältä.

ROUVA HUHKINEN

(*huutaa samassa huoneesta vasemmalle*).

Kyllikki! Tuleppas tänne.

KYLLIKKI.

Tulen, tulen. (*Poistuu läpi huoneen vasemmalle. Postimestari, Huhkinen ja Kallio saapuvat.*)

HUHKINEN.

Istumaan, miehet. — Jaa-a, en ymmärrä, miten saan aikani kulumaan, kun jätän kunnallisen toimintani. Olen siihen niin tottunut. Minusta on ruvennut tuntumaan kuin ne toiset nyttemmin katselisivat minua niin kummallisesti, mikä ikäänkuin epäillen, mikä ilkeä hymy suupielessä ja mikä ikäänkuin surkutellen. — Ei ole enää hauskaa olla kokouksissa. — Kyllä oli onneton juttu se Helsingin matka.

KALLIO.

Luulisin sittenkin olevan parasta, että peruuttaisit eronpyyntösi.

HUHKINEN.

Siltäkö taholta tuuli nyt puhaltaa sinun leirissäsi. Olettehan tähän asti, varsinkin Poukka ja sinä, oikein iloinneet vastoinkäymisestääni.

KALLIO.

No, se oli nyt sellaista lyhytnäköisyyttä. Etkö todellakin voisi peruuttaa eronpyyntöäsi?

HUHKINEN.

Ja sitten tulla nolatuksi vaaleissa. Ei, veli veikonen. Kiitoksia paljon. Kun kaadun, niin kaadun kunnialla. Toista olisi, jos Edla lupaisi jättää teemmättä paljastuksensa.

KALLIO

(kääntyen postimestarin puoleen).

Etkö sinä saisi rouvaasi taipumaan vaitioloon?

POSTIMESTARI.

Minäkö? En. En. Sinäpä vasta mahdottomia ajattelet. Et tunne Edlaa. Minä en saa häntä suostumaan sellaiseen. Eikä kukaan muukaan. Hän on näinä päivinä kovin iloinnut siitä, että hän sai lyödä Tukkilahden hämmästyksellä, kun hän paljastaa, millaista irstaista elämää me vietämme, kun me pääsemme Helsinkiin. Sellainen hän on. Krokotiili hän on. Siitä tulee oikea pommi, hän sanoo.

HUHKINEN.

Ja hän oli sentään ennen mitä lämpimin kannattajani.

POSTIMESTARI.

Siinäpä se pahin niksi onkin. Nyt hän sanoo sinun katalasti pettäneen hänet. Narrannut hänet kaikissa asioissa kannattamaan sinua. Narrannut häntä teeskentelylläsi ja ulkokultaisuudellasi. Ja lisäksi viekoittelut minut syntiin ja haureuteen. Mutta nyt hän kostaa.

HUHKINEN.

Niin, niin. Nyt hän kostaa. Jaa-a. Toistakymmentä vuotta olen uhrannut aikaa ja vaivaa tämän kunnan asioiden hoidossa, laskenut omat asiani tuulijolle, puhunut, touhunnut ja kirjoittanut. Ja nyt

tulee tuo Edla, oma serkkuni, ja paiskaa minut alas siltä kunnioituksen jalustalta, jolle hiljakseen olen kohonnut.

KALLIO.

On se sentään väärin. Sillä työtä sinä olet tehnyt tämän kuntamme hyväksi, paljon työtä.

HUHKINEN.

On siinä saanut huovata ja soutaa. On saanut muuttaa kantaa ja kääntää kaapua aina sen mukaan, miltä taholta tuuli on kulloinkin puhaltanut.

KALLIO.

Ja antaa palttua periaatteille.

HUHKINEN.

Aivan miin. Sillä kun valtaan tahtoo päästä, niin ei saa olla härkäpäinen ja pitää kiinni yhdestä mielipiteestä kuin sika leivästä.

KALLIO.

Ei. Luovailla kai siinä hommassa pitää.

HUHKINEN.

Luovailla, luovailla siinä pitää. — Eikä millään muotoa osoittaa olevansa muita kykenevämpi. Sillä silloin kadehtijat vetävät sinut heti alas. — Pitää, jos niin tarvitaan, osata pistää kynttilänsä vakan alle. — Niin, kaiken tämän olen oppinut tuntemaan ja tietämään ja kaikki on mennyt hyvin tähän asti. Mutta nyt

tuli äkkiä vastainen tuulispää ja kaikki romahtaa maahan. — Kah, sieltä tulee Mahlamäki. Eji voi hänkään enää auttaa, eikä keinoa keksiä.

MAHLAMÄKI

(tulee paksu postilla kädessä).

Päivää. Minustako puhutte? Ettäkö minä muka en tiedä mitään neuvoa tässä tilanteessa.

KALLJO.

Niin juuri. Sitä tässä sanottiin. Ja perää siinä puheessa taitaa ollakin.

HUHKINEN.

En minä odota apua sinulta, Mahlamäki. Sinä olet oikea koiranleuka. Edessäni olet kannattavinasi aatteitani ja aikeitani, mutta selkäni takana vehkeilet minua vastaan.

MAHLAMÄKI.

No, no, älä nyt noin väärin tuomitse. Auttaa olen aina tahtonut ja tahdon nytkin. — Mutta on kyllä totta, etten kykene aivan heti asemaa muuttamaan. Sinun, Huhkinen, täytynee nyt todellakin vetäytyä syrjään, mutta vain vuodeksi, huomaa — vain vuodeksi. Ja sen vuoden kuluessa sinä heittädyt vielä täydellisemmin kuin ennen kirkon helmaan, sillä kirkko voi antaa suuretkin synnit anteeksi. Toin siis sinulle tämän Taulerin postillan. Asetu usein tuon kadunpuoleisen ikkunan ääreen lukemaan sitä, niin saat

nähdä, että kunnian kukko sinulle taasen laulaa. —
Vuoden päästä olet taasen sama Tukkilahtea hallitseva Huhkinen kuin tähänkin asti.

HUHKINEN.

Vuoden kuluttua voivat maailman asiat olla val-
lan toisessa kaaressa kuin nyt. Mutta eihän tässä
muutakaan neuvoa ole kuin tehdä kuten tahdot.
(*Ottaa postillan, istuu kirjoituspöydän ääreen ja
alkaa selailia sitä.*)

POUKKA

(*tulee huoneeseen, pitäen korkealla kannellista koria.*)
Ei hätää enää, miehet, voitto on meidän.

TOISET.

Mitä nyt on tapahtunut? Mitä sinä tarkoitat?

POUKKA.

Tarkoitan, että tähän asti Edla on pitänyt meitä
pihdeissään, mutta nyt me pidämme Edlaa lujilla.
Sillä arvatkaas, mitä minulla on tässä korissa? — —
Tässä korissa on — Filou.

KALLIO.

No voi sun ...

POSTIMESTARI.

Kuinka ihmeessä se sinun käsiisi on uskottu?

POUKKA.

Ei sitä minun käsiini ole uskottu. — Minä varastin sen. Sain käsiini pojannaskalin, jonka käsinkin mennä kyökin oven kautta kauppaamaan luutia Edlalle. Ja sinä aikana menin eteisen rappusista sisään, pistin kissan koriin, ja tässä se nyt on. Ja jos ei Edla lupaa olla heittämättä juorupommiaan, niin hän ei saa ikinä enää nähdä Filouta.

POSTIMESTARI.

Kylläpä oli oiva tempu. Ei Edla nyt tule ompeluseuran kokoukseen. Hän hakee Filouta tietysti.

MAHLAMÄKI

(kapteenille):

Olet sinä koko juutas. Annas kun katson, minkämoinen otus se postimestarin kiusanhenki oikein on.

MUUT.

Niin, niin — katsotaan.

MAHLAMÄKI

(avaa korin hyvin varovasti ja toiset ovat hänen ympärillään jännityksessä).

Ei mutta ... No, voi nyt turkanen! Kuules, kapteeni, ei täällä mitään kissaa ole.

POUKKA.

On kyllä. Avaa silmäs vain, niin näet. — Aika kolli onkin.

MAHLAMÄKI.

Ei ole kissaa, mutta kivi täällä on. Tämä kivi. Eikä mitään sen enempää. (*Kääntää korin alassuin ja kopistaa pohjaa.*)

POUKKA.

No vie sun perhana! — Sitä pojan pahusta! Voi sun tuhannen tuhatta rikkirevittyä prammipurjetta! Nähkääs, minä poikkesin sivumennen Roslöfin puotiin tupakkaa ostamaan ja sinä aikana kai se junkkari päästi kissan karkuun ja pisti kiven sijaan, jotten huomaisi vahinkoa. — Ja minä kun annoin sille hunsvotille vielä 5 markkaa juomarahaa.

KALLIO.

Älykäs pojan naskali oli, kun ymmärsi panna kiven kissan sijaan.

POUKKA.

Kyllä ne vietävät aina silloin viisaasti menettelevät, kun ovat pahuuden toimissa.

KALLIO.

Et ollut yhtä viisas, vaikket suinkaan ollut hyvillä teillä, kun kissan varastit.

POUKKA

(*suuttuu*).

Soo-o. Vai niin, vai en ollut viisas. — Mutta minä kysyn sinulta, olisitko sinä keksinyt edes tätä

kissan kähveltämistä pelastukseksemme? — Minä kysyn vain.

HUHKINEN.

No, no, ei riidellä siitä, vaan neuvotellaan, mitä nyt tehdään, kun panttivankimme menetimme.

POUKKA.

Niin, hiivattiin meni valtti käsistämme. — Voi sun perhana sentään!

KALLIO.

Onhan meillä vastoinkäymistä. On totta tosiaan. Hukkaan meni yrityksesi, Poukka.

MAHLAMÄKI.

Älkää nyt sentään noin puhuko! Eihän asia laisinkaan pahemmalla kannalla ole kuin äsken. Filou on kadonnut ja se on meille pääasia. Me voimme Edlan edessä väittää, että se on meidän hallussamme.

POUKKA.

No, mutta siltähän asia näyttääkin! — Kumma, ettemme muut tuota heti hoksanneet. On se Mahlamäki sentään kekseliäs.

HUHKINEN.

Ei ole pää paperista sillä pojalla.

KALLIO.

Aivan niin. Onhan pääasia, että Filou on poissa.

MAHLAMÄKI.

Jaaha, ja nyt minä lähdän puolueemme ryhmäkokoukseen, jossa juuri asetetaan valtuusmiesehdokkaita, ja ilmoitan heille, että kaikki huhut, joiden mukaan me olisimme viettäneet kevytmielistä elämää Helsingissä, ovat ilkeämielisiä keksintöjä ilman päätä ja perää. (*Menee eteistä kohti.*)

HUHKINEN.

Tee se, ja jos huomaat, että mielet siellä muuttuvat minulle suopeiksi, niin voit ilmoittaa, että peruutan eronpyyntöni.

MAHLAMÄKI.

Tietysti ilmoitan sen. Näkemiin siis.

KALLIO.

Odot. Minä tulen mukaan. (*Mahlamäki ja Kallio poistuvat.*)

POUKKA.

Hoh, hoh, sentään. Kyllä täällä maissa elämä on mutkikasta ja sotkuista. Kiitän jumalaa, kun Aalottaren ankkuri taasen on nostettu, sen purjeet pulistuvat tuulessa ja se vie minut aavalle merelle, missä ei näy muuta kuin vettä ja taivasta ja jossa en tule tekemisiin muiden kanssa kuin jumalan ja miehistöni kanssa. Siellä on elämä yksinkertaista ja suoraviivaista. — — Jaa-a, kun ajattelen, mihin kaikkeen maissa ollessani olen runsaan viikon ajalla

joutunut ... Ja sitten en enää saisi kirotakaan kaimalle tälle helvetin moskalle!

HUHKINEN

(*postillansa äärestä*):

No, no, älä kiukuttele. Kääntyihän tässä kaikki vielä hyvin päin.

POUKKA.

Ei sitä tiedä, mihin päin tämä juttu vielä kääntyy. Se on jo tehnyt niin monta mutkaa, että se on kuin sian häntä.

POSTIMESTARI

(*Huhkiselle*):

Minä tahtoisin puhua sinun kanssasi kahden kesken. (*Katsoo kelloaan.*) Ja minun on kiire, kun täytyy taasen menä Filouta ... helkatti sentään, eihän minulla enää vahtivuoroa Filoun tähden olekaan!

HUHKINEN.

Ei ole. Filou on poissa pelistä. — Vai niin, vai on sinulla kahden kesken puhuttavaa minulle? Menään tänne makuuhuoneeseeni. (*Menevät vasemmalle.*)

KYLLIKKI.

Sinä täällä ihkasin yksin, eno! — Kuinka ne sinut näin yksiksesi ovat jättäneet?

POUKKA.

Pahus sen tietää. Luultavasti olen niin suuri pahantekijä, että ihmiset alkavat kaihtaa minua. — Ja sinä olet suurelta osalta syypää alennustilaani.

KYLLIKKI.

Äsh — älä puhu turhia, eno. — — Oi voi, jos tietäisit, kuinka hyvällä kannalla asiat ovat, kun itse kävin niihin käsiksi. — — Täällä tulee tapahtumaan jotakin suurta ja vielä tänä iltana. — Oikea yllätyksien yllätys on meille valmistumassa.

POUKKA.

Siunatkoon. Vieläkö niitä ylätyksiä nyt tulee! — Ja näethän, että olen jo vallan litteäksi painunut yllätysten painosta.

KYLLIKKI.

Ei, sitä en näe. Kyllä sinussa vielä litistymisen varaa on. Ja jos vain yllätyksistä litistyt, niin kyllä sinusta pyöreys vähenee.

KALLIO

(tulee hyvin kiireisenä).

Missä Huhkinen on? *(Huhkiselle, joka samassa tulee postimestarin seurassa oikealta.)* Kaikki käy ihan mainiosti ... saat nähdä.

KYLLIKKI

(kapteenille):

Nyt se alkaa. — Odotapas.

POUKKA.

Mikä alkaa?

KYLLIKKI.

Se suuri yllätysten sarja tietysti.

POUKKA.

Voi turkanen sentään. Mikä himphamppu tästä tulleekaan!

KALLIO

(Huhkiselle, joka tulee oikealta postimestarin kera):

Hyvin luistavat asiat. Asemasi kunnallisessa elämässämme on yhtä vankka kuin ennenkin, ja siitä saat kiittää Einoa. Hän siellä ryhmäkokouksessa puolusti sinua väellä ja voimalla, näytti ihmetyttävällä tavalla toteen, että kaikki Helsingin-matkaamme koskevat huhut ja juorut ovat vain ilkeämielisiä keksintöjä, osoitti, kuinka korvaamaton sinä olet kunnallisten asioidemme hoidossa ja sanoi, että nyt sinä vasta voitkin täydellisesti antautua niitä järjestämään, kun näinä päivinä saat nostaa suuren perinnön. — Poika antoi innoissaan hiukan pajuköyttäkin kokouksen nautittavaksi. Vallan ihmettelin sitä nuorta miestä. Hyvä on puhumaan ja totuudelle antaa palttua, niinkuin lakimiehen pitääkin, kun niikseen tulee.

KYLLIKKI.

Eipäs anna. — No, en sano sen enempiä, mutta sittenpähan nähdään.

HUHKINEN.

Vai Eino siellä minua puolusti. (*Tyytyväisenä:*)
Kuules, Kyllikki, se Eino taitaa hakkailla sinua?

KYLLIKKI.

Entäs sitten? — Hakkailevat ne muutkin nuoret
miehet minua. (*Poistuu vasemmalle.*)

HUHKINEN.

Ohhoh. Onpa tuosta meidän nuorimmasta tullut
täysi nainen.

POUKKA.

On kyllä se niin kypsä, että se milloin hyvänsä
pystyy kodin prassit käsissään pitämään.

EINO

(*tulee kiireesti.*)

Hyvää iltaa. (*Huhkiselle.*) Kyllä sedän asiat
nyt ovat hyvällä tolalla.

HUHKINEN

(*vieden Einon etualalle:*)

Hauskaa kuulla, hauskaa kuulla. — Ja Kallio ker-
toi, että sinä olet kokouksessa puhunut puolestani.
Kiitos siitä. — Tuota noin. Kyllikki ja sinä ... tai-
datte olla, tuota noin ... niinkuin ...

EINO.

Kyllä. Olemme aikoneet kihlautua. Suostuuko
setä?

HUHKINEN.

Suostun, suostun. (*Eino poistuu vasemmalle.*)

MAHLAMÄKI

(*tulee oikealta.*)

Hyvin kävi, kun mela vilahti! (*Puristaa Huhkinen kättä.*) Onneks' olkoon!

HÜHKINEN.

Kohottakaamme kolminkertainen eläköönhuuto Tukkilahdelle. (*Kohottaen kättänsä:*) Noh, noh. (*Kaikki huutavat eläköön.*)

POSTIMESTARIN ROUVA

(*tulee hengästyneenä.*)

Roger! Onko Roger täällä? — Niin, täällä sinä elelet muina miehinä ja laiskottelet. Ja minä olen saanut juosta ja hakea kuin hullu ... Voi, voi sentään. — — Mitä sanoo täti Eulalia?

(*Huhkinen, Mahlamäki ja Kallio virnistelevät vahingoniloisina oikealla olevan pöydän ääressä.*)

POSTIMESTARI

(*joka seisoo etualalla vasemmalla:*)

Mitä nyt sitten on tapahtunut?

POSTIMESTARIN ROUVA.

Enkö sitä jo sanonut? — Filou on kadonnut ... enkä löydä sitä mistään, vaikka olen hakenut, juosut ja hakenut. Nyt en jaksa enää. — — Voi, voi sentään ... mitä sanoo täti Eulalia?

POSTIMESTARI.

Kuinka sinä sen karkuun päästit? — Kuinka voit olla niin huolimaton!

POSTIMESTARIN ROUVA.

Mi-mitä sinä sanot?!

POSTIMESTARI.

Sanon, että on anteeksiantamatonta, että noin hutiloit vahdinpidossasi.

POSTIMESTARIN ROUVA.

Mitä minun pitää kuulla- — Sinä uskallat ... sinä — —

EULALIA

(tulee ja rientää tervehtimään Huhkista. Kallio kääntyy selin Eulaliaan. Mahlamäki vetäytyy piiloon kirjahyllyn nurkkaan. Kaikki herrat ovat hätääntyneitä).

Hyvää iltaa ... Hauskaa tavata taas.

HUHKINEN.

Jumal'antakoon. — Anteeksi, en ... en ... tunne.

EULALIA

(kääntyen ympäri ja tervehtien samalla sekä suudellen poskelle postimestaria, joka yrittää livahtaa ulos.)

Ja setä postimestarikin on täällä! — Oi miten hauskaa. — Hyvää iltaa.

POSTIMESTARIN ROUVA

(samanaikaisesti):

Roger! *(Toisille:)* Nyt tuo on tullut tänne toisten aviomiehiä viettelemään.

POSTIMESTARI

(Eulialialle):

En muista — en tunne... Ku-ku-kuka...

EULALIA

(ei vastaa mitään, vaan menee hymyillen kapteenin luo).

Ja täällä on kapteenikin. Kuinka se vanha merikarhu jaksaa? — Tuossa on käteni, mutta älkää rutistako.

POUKKA.

En rutista. — Hauskaa tavata. Oikein hauskaa.

EULALIA.

Hyvä, että edes te tunnette minut. — Noilla toisilla näkyy olevan kovin huono muisti.

POUKKA.

Tekeytyvät huonomuistisiksi. Mutta minä olen näinä päivinä jo teeskennellyt ja valehdellut niin paljon, että nyt saa se peli loppua. — Ja sanon siis vieläkin: Terve tuloa. Hauskaa tavata taasen. Laulatteko meille sen saman laulun kuin silloin?

KYLLIKKI

(*tulee samassa Einin kanssa vasemmalta*).

Terve tuloa.

EINO.

Hyvää iltaa.

KYLLIKKI.

Minä olen nyt kihloissa tämän Einin kanssa. Hän ei malttanut odottaa, vaan turmeli hiukan ohjelmaamme.

EULALIA.

Ei haittaa. Pääasia on, että kaikki menee hyvin. — Mutta äitisi? Missä hän on? En ole vielä tavannut häntä.

KYLLIKKI.

Hän on keittiössä puuhaamassa kahvia meille. Minä menen kutsumaan hänet tänne.

EULALIA.

Ei, ei. Ei saa häiritä häntä. Mennään me sinne tapaamaan häntä. (*Menevät oikealle.*)

POSTIMESTARIN ROUVA.

Ei mutta kyllä nyt menee hävyttömyys sentään liian pitkälle! — Kyllä minä tiedän, kuka tuo nainen on. Hän on se sama varieteelaularatar, jonka seurassa te ryyppäsitte ja mässäsitte Helsingissä.

EINO.

Ei, täti Edla. Hän ei ole mikään varieteenainen. Hän on Henrik Huhkis-vainajan leski, Eulalia.

MIEHET

(riemastuneina):

Eulalia!

POSTIMESTARIN ROUVA.

Vai niin. Vai on hän Eulalia. Ei pidä yrittää huiputtaa ihmisiä tämän pitemmältä. — Näin tämän varieteenaisen omin silmin Helsingissä.

MIEHET

(noloina):

Saakeli sentään.

ROUVA HUHKINEN

(tulee Eulalian ja Kyllikin kanssa vasemmalta).

Tässä saan esittää teille täti Eulalian, Henrik-vainajan lesken.

POSTIMESTARIN ROUVA

(osoittaa seinällä olevaa kuvaa):

Vai tämä nainenko olisi Eulalia täti! Onkos hän tämän kuvan näköinen?

EULALIA

(nauraen):

Pitäisikö tuon olla minun muotokuvani? Sehän on vanha kotiopettajattareni. *(Huomaa samassa*

Mahlamäen.) Kas vain, tänne on ilmestynyt herra Mahlamäkikin. Hyvää iltaa. Mistäs te olette tul-
lut? Pöydän altako? *(Tämän vuorosanan loppupuolen aikana postimestari on ottanut Eulalian muoto-
kuvana käyneen taideteoksen seinältä, katsellut sitä
hetkisen ja pistänyt sen kirjahyllyn nurkassa olevan
penkin alle.)*

MAHLAMÄKI.

Jumal' antakoon hyvää iltaa. — Kyllä olen ollut
täällä koko ajan kuin tekin ja iloitsen suuresti jäl-
leennäkemisestä.

EULALIA.

Piilossa siis taasen. — Ja teitä maisteri Kallio en
kerinnyt äsken tervehtimään. — Vieläkö te pelkääte
naisia niinkuin ennen?

KYLLIKKI.

Mitä vielä. Hän kosi minua. — Anteeksi, ei
sellaisista puhuta.

ROUVA HUHKINEN.

Tehkää hyvin ja käykää istumaan. — Eulalia,
missä sinun miehesi viipyy?

EULALIA.

Kyllä hän tulee aivan heti.

POSTIMESTARIN ROUVA

(pyörtymäisillään).

Roger, Roger, tuo vettä minulle! — Pian, pian!

(*Roger tuo lasillisen vettä rouvalleen.*) — Kuulitko, Roger? Tuo nuori hupakko on Henrik serkun leski ja hän on nyt uusissa naimisissa, ja he saavat lapsia tietysti. — Siinä se nyt meni se Amerikan perintö.

EULALIA.

Ei se silti vallan hukkaan mennyt. — Sillä koska me kaikki sukulaiset nyt olemme koolla, luovutan minä Henrik vainajan toivomuksia noudattaen teille herra Mauri Huhkinen 10 000 dollarin pankkiosoituksen, ja teille postimestari Röger Sjölund Edla rouvan holhoojana niinikään 10 000 dollarin pankkiosoituksen.

POSTIMESTARIN ROUVA.

Minun holhoojani. — Roger minun holhoojani.

POUKKA

(*onnittelee Huhkista ja postimestaria.*)

Onnittelen. Tuommoisen tädin minäkin toivoin itselleni.

POSTIMESTARIN ROUVA.

Niin, eikös hän ole ihmeellisen herttainen olento. Mutta Roger minun holhoojani! — Roger, tiesitkö sinä jo Helsingissä hänet tavatessasi, että hän oli Henrik vainajan leski?

POSTIMESTARI.

En tiennyt muuta kuin että hän on tohtori Jaatsin rouva, hienosti sivistynyt nainen.

MAHLAMÄKI.

Niin, emmehan me varieteelaularien seurassa istuisi.

POSTIMESTARI.

Ei tule kysymykseenkään, vaikka sinä, kummallista kyllä, olet voinut uskoa meistä semmoista.

HUHKINEN.

Kummallista, että sellaista on voitu ajatella meistä.

PALVELUSTYTTÖ.

Täällä kyökissä on eräs poika, joka sanoo, että jos se herra, joka on kadottanut kissan, tahtoo sen takaisin, niin hän toimittaa sen perille 20 markalla.

POSTIMESTARIN ROUVA.

Mahtaako olla Filou. (*Menee kiireesti ulos vasemmalle.*)

POUKKA.

On se Filou. (*Palvelustytölle.*) Sano sille juuttaalle, että hän saa 20 markkaa, kun hän vain toimittaa kissan tänne. — Turkasen hauskaa päästä tunte-masta itseään syylliseksi varkauteen. Jaa-a, ja sen minä sanon, että älkää te miesväki milloinkaan ryhtykö järjestämään naisten asioita, sillä vaikka he sitä pyytävätkin, niin he järjestävät ne kuitenkin itse ja yleensä paremmin kuin me.

EULALIA.

Oikein puhuttu, vanha merikarhu. Me järjestämme ne silloinkin, kun annamme teidän olla siinä

uskossa, että te johdatte asiain kulkua. — Muistatko mitä lauloin teille Helsingissä silloin illalla?

POUKKA.

Niin mutta se laulu katkesi silloin kesken. Saameko nyt kuulla jatkon.

KAIKKI.

Laulakaa, laulakaa! (*Eino menee Kyllikin kehoituksesta vasemmalle säestämään ja Eulalia laulaa laulun toisen säkeistön.*)

EULALIA.

Siis ällös sä mies edespäin
noin voimistas kerskailla huoli,
kun suukkosen lennätän näin,
se on kuni kiitävä nuoli,
mi löytävi tien sydämeen.
Koht' oot sä kuin taioissa noidan,
kun taidolla sua mä hoidan,
mä neitonen varieteen.

Kerto: Mä nostelen
vain helmaa vaaksan verran,
ja tenhoten
luon teihin katsehen.
Näin vangitsen
mä luomakunnan herran,
Ja sormissain
hän on kuin vaha vain.

(*Kertoon yhtyvät kaikki. Postimestarin rouva tulee vasemmalta kissa sylissä.*)

E s i r i p p u.

NORTAMON

„J A A R I T U K S I S T A .”

»Henkilöitönsä ja koko raumalaisista maailmaansa Nortamo katsoo ja kuvaa humoristina. S. o. hän huomaa erityisen terävästi noissa henkilöissä ja oloissa piilevät pikkumaisuudet ja hullunkurisuudet ja hän kääntää ne osuvasti näkyviin, mutta siitä huolimatta hän rakastaa noita ihmisiä ja koko tuota maailmaa. Kuinka olennainen edellytys lämmin, rakastava sydän on humoristille ja kuinka vasta se antaa humorille syvyyttä ja sydämiä sulattavaa ja valloittavaa voimaa, siitä on juuri Nortamo raumalaisine jaarituksineen hyvänä ja havainnollisena esimerkkinä. Tämä kirjailija on nimittäin mitä aidoin humoristi ja hänen »jaarituksillaan» on sydämiä vastustamattomasti sulattava, lämmittävä ja kiehtova voima.» (Valvoja.)

»Hän rakentaa murrekertomuksensa ja länsisuomalaiset tyyppikuvansa kauttaaltaan hienosti vaistottujen sisäisten taidearvojen eikä ulkonaisten tehokeinojen ja kärkeän ja halpahintaisen hullunkurisuuden varaan. Lukijakunnan suuri enemmistö luultavasti kyllä nauttii raumalaisista jaarituksista etupäässä murteen ulkonaisen lystillisyyden ja tyyppien ja tilanteitten burleskimaisen hullunkurisuuden takia. Mutta kirjailijalle itselleen ovat nämä seikat sivuasioita, vain kaupanpäällistä ja kuorta, joka verhoon niitä sielullisia ja sisäisiä arvoja, joita hän itse puolestaan tahtoo kaivaa esiin ja kääntää muittenkin nähtäviin. Tämä taiteellinen hienous ja henkinen ylimyksellisyys on erikokoisesti tunnustettava.»

(U. Suomi.)

K O O T U T J A A R I T U K S E T .

»Raumlaissi jaaritukse» ja »Rojohoppe viimeine reis» yhteen sidottuna. Kangaskans. 60:—, puolinahkakans. 90:—.

R A U M L A I S S I J A A R I T U K S I .

2. p. 343 sivua. Hinta 25:—, sid. 40:—.

R O J O H O P P E V I I M E N E R E I S .

2. painos. Hinta 12:—, sid. 20:—.

M E R I P U R A K O J J A M A A M Y Y R I .

2. painos. Hinta 30:—, sid. 45:—.

H E L M I K O R I S T E I N E N K I R J A N M E R K K I .

Romaani vanhasta Raumasta suurten nälkävuosien ajoilta.
2. p. 434 sivua. Hinta 40:—, sid. 50:—, 1/2-nk. 90:—.

NORTAMON

„LAULAJAPOIKAA.”

Nämä Nortamon laulut

Laulajapoika

Tilta Tuohimaa

Lontoon Jenny

Uskoton ja petollinen Julia

Merimiäste läksilaul

Jos mulla olis valta tuomarin

Kai muistat?

Sotilaslaulu

Espanjatar

Bellona ja Rodrigo

Kulkijapojan laulu

Juhlan päättäjäislaulu

Meripoikatte veis

Palokundlaiste veis

Priki Efrosiina

sisältyvät

nuotteineen

kokoelmaan

LAULAJAPOIKA.

Hinta 12 mk.

NORTAMON LAULUT! Miltä kannalta elämää niissä kussakin katsottaneenkin, niin ne ovat kukin lajissaan saavuttamattomia.

Laulujen yksinkertaisuus, laulettavuus ja kauneus sekä helppo pianosäestys tekee niiden esittämisen vähemminkin harjautuneelle mahdolliseksi ja hauskaksi.

Aito, vastustamaton huumori ja reipas, usein ylevä sävy tuottaa kaikille iloa ja tyydytystä. — Tunnelman eheydessä, herkkyydessä ja syvyydessä sekä sanontansa täsmällisyydessä ja ilmehikkyydessä on esim. »Merimiäste läksilaul» mestariluoma, jonka vertaista lie-nee vaikea löytää maailmankirjallisuudessa.

Suositan »LAULAJAPOIKAA» lämpimästi kaikille laulunharrastajille ja joka kotiin ikävyyden poistajaksi, huolten keventäjäksi sekä ilomielen tuottajaksi.» (Tri Lauri Lautsia Satak. Kansassa.)

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ.

Hinta 25 mk.